

Møteinnkalling

Utval:	Ungdommens fylkesutval
Møtestad:	Quality hotel Edvard Grieg
Dato:	16.12.2016
Tid:	16:00

Du vert med dette kalla inn til til helgemøte 16. – 18. desember 2016

Program

Fredag 16. desember

Kl 16:00 – 22:00   Sakshandsaming
Kl 18:30   Middag

Laurdag 17. desember

Kl 10:00 – 22:00   Sakshandsaming
Kl 13:00   Lunsj
Kl 20:00   Middag

Sundag 18. desember

Kl 10:00 - 17:00   Sakshandsaming
Kl 13:00   Lunsj

Dersom nokon av utvalet sine medlemmer ikkje kan møta og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarast ved å fylle ut skjemaet på www.hordaland.no/forfall.

Innkallinga gjeld valde medlemer og varamedlemer i Ungdommens fylkesutval.

Referat frå førre møte finn dykk på Politiske saker (e-innsyn).

Vegard Kleppe
utvalsleiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 73/16	Godkjenning av innkalling		
PS 74/16	Godkjenning av sakliste		
PS 75/16	Godkjenning av møtebok frå forrige møte		
PS 76/16	Referatsaker (meldingar)		
RS 35/16	Oversikt ungdomsråd - per 06.10.2016	2014/560	
RS 36/16	Barn som lever i fattigdom - uttale frå Ungdommens fylkesutval	2014/560	
RS 37/16	Framgang Ungdommens planprogram - per 13.09.2016	2014/560	
RS 38/16	Uttale om PS279/2016 Forskrift om felles ordens- og åtferdsreglement - mindre endringar	2014/560	
RS 39/16	Notat fra kontrollkomiteen i etterkant av nettverkssamlingen	2014/560	
RS 40/16	Større saker til politisk behandling 1. halvår 2017	2015/10845	
PS 77/16	Nettverkssamling 2016: Evaluering	2014/560	
PS 78/16	Ungdommens planprogram 2017: Innstilling frå Ungdommens fylkesutval til Ungdommens fylkesting	2014/560	
PS 79/16	Ungdommens fylkesting 2017: Førebuing	2014/560	
PS 80/16	Ymse		

PS 73/16 Godkjenning av innkalling

PS 74/16 Godkjenning av saksliste

PS 75/16 Godkjenning av møtebok frå forrige møte

PS 76/16 Referatsaker (meldingar)

Ungdomsråd i Hordaland
Oppdatert 02.03.2016

Kommune	Leder	Telefon	E-post
Askøy			
Austevoll	Dorothea Wessel	97074870	dorothea.wessel@gmail.com
Austrheim	Henrik Nielsen	90253986	henrikgrabben@hotmail.com
Bergen	Anniken Strønen Riise	48954570	an9kensr@gmail.com
Bømlo	Lars Esperø	99365515	lars.espero@gmail.com
Eidfjord	Helene Hongqin Enge Monse	97611842	helene.mismis@hotmail.com
Etne	Har ikkje		
Fedje	Emmi Herøy	959 74 263	Har ikkje e-post
Fitjar	Ingrid Bergesen		ingrid-sbb@hotmail.com
Fjell	Henrik Tvedt	926 23 708	henriktvedt98@gmail.com
Fusa	Sindre Rolland	40035984	sindre.rolland@gmail.com
Granvin	Karoline Kalsaas		Karoline_kalsaas@hotmail.com
Jondal			
Kvam	Magnus Torvik	91341421	magnustorvik@gmail.com
Kvinnherad			
Lindås	Anette Sæbø	41326090	anette.sabo99@gmail.com
Masfjorden	Har ikkje		
Meland	Silje Nordal	938 54 805	sinor2000@gmail.com
Modalen	Oda Mo Eikefet	99320860	odame@hotmail.no
Odda	Sigrid Walle	41594974	sigridwalle@hotmail.com
Os			
Osterøy	Marcus Reigstad Vatlø er ikkje lenger leiar		
Radøy	Steffen Vestheim Sævdal	91917296	steffen.v.s@hotmail.com
Samnanger	Ramona Henriksen	41393383	skjervee@live.com
Stord	Anna Sofie Valvatne	975 52 175	Trude.Aamot@stord.kommune.no
Sund	Sunniva Henden	40314463	sunnivahenden@live.com
Sveio	Olav Bjelland	41181712	samsung_pc@hotmail.com
Tysnes	Rebekka Instøy Dalland		rebekkaid@hotmail.com

Ullensvang	Vilde Eikås Læg Reid		vildelgreid@gmail.com
Ulvik	Alma Thorbjørnsen	48171484	almath18@gmail.com
Vaksdal	Lars Helle Fauske	46895839	jr_lars_97@hotmail.com
Voss	Henrik Laneskog Berg	99305053	henriklanesskog@gmail.com
Øygarden	Ikke noe ungdomsråd		
Hardanger	Otto informerer om at dei ikkje har noko fungerande u. råd i Jondal no.		

Kommune	Sekretær	Telefon	E-post
Askøy	Sigrun Haarklau	91178430	Sigrun.haarklau@askoy.kommune.no
Austevoll	Morten Storebø	94504076	morten.storebo@austrheim.kommune.no
Austrheim	Anita Soltveit	47480209	anita.soltveit@austrheim.kommune.no
Bergen	Birgitte Teglgaard	46 69 65 20	Birgitte.teglgaard@bergen.kommune.no
Bømlo	Elisabeth Knutsen	53423068/911 65 377	elisabeth.knutsen@bomlo.kommune.no
Eidfjord	Bergljot Veivåg	53673537	bmv@eidfjord.kommune.no
Etne	Nils Halleland		Nils.Halleland@etne.kommune.no
Fedje	Even Vaular	56165157	Even.Vaular@fedje.kommune.no
Fitjar	Bente Bjelland		bebj@fitjar.kommune.no
Fjell	Unni Rygg	47417522	unni.rygg@fjell.kommune.no
Fusa	Erik Vangsnes	47277146	erik.vangsnes@fusa.kommune.no
Granvin	Siri Stuve	41268620	siri.stuve@granvin.kommune.no
Jondal	Ragnvald Joakimsen	45474181	post@jondal.kommune.no
Kvam	Kari Weltzien Vik	99543057	kwvi@kvam.kommune.no
Kvinnherad	Veronica Thorsen	97067136	veronica.thorsen@kvinnherad.kommune.no
Lindås	Eileen Feste	95765392	eileen.feste@lindas.kommune.no
Masfjorden	Alf M. Strand		alf.m.strand@masfjorden.kommune.no
Meland	Eirik Utne	93413089	Eirik.Utne@meland.kommune.no
Modalen	Kristin Næmdal		Kristin.Namdal@meland.kommune.no
Odda	Bodil Skjerven		bodil.skjerven@odda.kommune.no
Os	Paul Manger	47881137	pjm@os-ho.kommune.no
Osterøy	Tor Arne Aasen	56192682	tor.arne.aasen@osteroy.kommune.no
	Kari Aakre		kari.aakre@osteroy.kommune.no
Radøy	Katarina Birkeland	90696931	katarina.birkeland@radoy.kommune.no
Samnanger	Meline Haugland	47465510	Meline.heimdal.haugland@samnanger.kommune.no
Stord	Trude Aamot		Trude.Aamot@stord.kommune.no
Sund	Arnhild Kannelønning	97178832	arnhild.kannelonning@sund.kommune.no
Sveio	Olav Bergmål	99515876	olav.bergmaal@sveio.kommune.no
Tysnes	Vibeke Stoltz	95528902	vibeke.stoltz@tysnes.kommune.no

Ullensvang	Linn M. Østerbø		lost@ullensvang.herad.no
Ulvik	Ingvild Winters		Ingvild.Winters@ulvik.kommune.no
Vaksdal	Ann Kristin Bolstad		ann.kristin.bolstad@vaksdal.kommune.no
Voss	Lars Egil Sjøtun	56518350	Lars.E.Sjotun@voss.kommune.no
Øygarden	Bernt Hjørnevik	56382015/98212747	bhj@oygarden.kommune.no
Hardanger	Trude Rinaldo	48954550	post@hardangerraadet.no

NotatDato: 29.11.2016
Arkivsak: 2014/560-269
Saksbehandlar: ingtakl

Til:	Fylkestinget
Frå:	Ungdommens fylkesutval

Barn som lever i fattigdom - uttale frå Ungdommens fylkesutval

Som nemnd i saksutgreiinga er utdanning og skule med på å utjamne sosiale og økonomiske ulikheitlar i samfunnet. Ungdommens Fylkesting er einige i dette og meiner difor at det er viktig å satse på ein vidaregåande skule som er tilgjengeleg for alle og har gode tilbod og høg gjennomføringsgrad. Ein bra og gratis skule er eit av dei beste førebyggjande tiltaka mot barn som lever i fattigdom. For å auke gjennomføringsgraden er det viktig med ein skule der kvar elev trivs. Tilrettelagd undervisning bør stå sentralt og reflektere kvar elevs behov slik at alle elevar kan kjenne på meistring, og ha eit positivt syn på skule. For å sikre at elevar som droppar ut i frå vidaregåande skule ikkje fell vekk ifrå systemet, er det viktig å vidareføre tilbod som Hyssingen Produksjonsskule, der skulelei ungdom kan komme og bli betre motiverte til å gjenoppta utdanninga si.

Gratisprinsippet i skulen er svært viktig i ein skule som skal vere for alle og viktig for å minimalisere talet barn som lever i fattigdom. Det er difor sjølv sagt at alle elevar skal ha høve til å delta i alt som skjer i regi av skulen, utan å måtte betale for det.

UFT stiller seg positive til ytterlegare styrking av tilbod som Leksehjelpen og Sommarskulen forutsett at gratisprinsippet i all grad skal omfatte desse tilboda også.

Tannhelse

UFT er samde i og stiller seg positive til tiltaket om å sette tannregulering inn under gratis tannhelseteneste. Ei viktig sak for UFT er at tannhelsetenesta skal vere god og rimeleg for ungdom i fylket med gratis tannhelseteneste til ut året ein fyller 20.

Ungdommens fylkesting meiner:

- Det skal ikkje leggast opp til utgifter for den enkelte elev i opplæringa som går utover det eit grunnstipend dekkjer.
- Det skal ikkje vere kopi- og utskriftsavgift ved vidaregåande skular.
- Alt naudsynt skulemateriell skal dekkjast av grunnstipendet/utstyrsstipendet.
- Fråfallet i den vidaregåande skulen skal vere mindre enn 15 prosent.
- Tilbod som Hyssingen Produksjonsskule bør synleggjerast og vidareførast.

Ungdommens fylkesutval (UFU) er svært glad for å bli tatt med i prosessen og at våre innspel blir tatt med i sakar som er aktuelle for oss. Så lenge me får saka førelagd i nok tid før de treng uttala så skriv me gjerne ei uttale i sakar me er oppteken av. Me i UFU har møte kvar månad så det burde ikkje vere eit problem å finne eit møte me kan diskutere den aktuelle saka over.

Opplæring og helse

Mål	Tiltak	Ferdig	Vert ikkje gjort	Frist
Studieveiledingstenesta og rådgjevingstenesta i fylket bør betrast gjennom mellom anna innføring av samkjørd studieveiledingsteneste, anonym rådgjevarevaluering, og/eller ein rådgjevingsteneste der alle elevar vert kalla inn til rådgiving for vidare studieeval.	UFU bør fremja eit forslag til Opplæringsavdelinga om at talet rådgivarar, samt deira stillingsprosent og tilgjengelegheit, skal reflektere talet elevar ved skulen dei er rådgivar på. Uavhengig av elevtalet bør skulane ha ein rådgivar med minimum 70% stilling. UFU skal og fremja eit forslag om dette i budsjettet for 2017.			
Tilbakemelding og evaluering frå elevar i den vidaregåande skulen bør prioriterast.	UFU skal ved trong ta kontakt med politikarar for å ta sakene vidare i Opplæring- og helseutvalet.			
Det skal ikkje leggjast opp til utgifter for den enkelte elev i opplæringa som går utover det eit grunnstipend dekkjer.	UFU skal ta saka vidare til politikarane dersom det er aktuelt.			
	UFU går imot kopi- og utskriftsavgift ved vidaregåande skular.			
	UFU skal arbeide for at alt naudsynt skulemateriell vert dekkja av grunnstipendet.			
Dersom det skal gjerast endringar i utdanningstilbodet må det gjerast på eit pedagogisk grunnlag, eller det må reflektere søkjartala ved det aktuelle studieprogrammet/studiestaden.	UFU skal arbeide for at dei vidaregåande skulane skal oppretthalde eit godt tilbod for ungdom i vidaregåande opplæring, med særskilt fokus på at distriktskulane skal bestå.			
Fråfallet i den vidaregåande skulen skal vere mindre enn 15 prosent.	UFU bør arbeide for å sikre at elevane som går på skular som baserer seg på nettbaserte bøker og læringsplattformer får tilbod om lærebøker i alle fag.			
	UFU skal arbeide for at tilbodet om innføringsklassar i den vidaregåande skulen skal dekkje behovet.			
	UFU skal arbeide for at tilbod som Hyssingen Produksjonsskule skal bli meir synleg.			
Fråværsreglementet skal praktiserast likt for alle elevar ved vidaregåande skular i Hordaland. Lovleg grunn for fråvær skal vere rimeleg i samband med elevane sin	UFU skal arbeide for at alle elevar og lærarar ved dei vidaregåande skulane i fylket skal vere opplyst om, og følgje, gjeldande fråværsreglement vedtatt av fylket, samt at praktiseringa av reglementet skal vere lik for alle.			
	UFU skal arbeide for å auka fråværsgrensa for ugyldig fråvær i vidaregåande skule.			

kvardag.	UFU ynskjer å auka grensa på politisk fråvær.			
Tannhelsetenesta skal vere god og rimeleg for ungdom i fylket.	UFU skal arbeide for at bruk av tannhelsetenestene ikkje skal medføre store ulemper for ungdom i fylket, slik som til dømes lang reisetid og høge prisar.			
	UFU skal arbeide for at endringar i klinikkstruktur skal skje på et grunnlag som betrar tilbodet for ungdom.			
	UFU skal arbeide for å utvide gratis tannhelseteneste ut året ein fyller 20 år, og utvide rabattordninga til fylte 25 år.			
Dei vidaregåande skulane i fylket skal leggje til rette for sunne matvanar blant ungdom.	UFU skal gå i dialog med opplæringsavdelinga og samarbeide for meir berekraftig og sunnare mat i kantinene ved vidaregåande skuler i Hordaland.			
	UFU skal aktivt arbeide for at sunnare mat er et punkt i folkehelseplanen når den kjem på rullering.			
	UFU skal arbeide for meir frukt og vegetarmat i den vidaregåande skulen.			
God psykisk helse skal fremjast og setjast fokus på blant ungdom.	UFU skal aktivt arbeide for at det skal gis fleire midlar til helsesøsterordninga, skulepsykologar, og miljøterapeutar. Det skal vere ein helsearbeidar tilgjengelig på skulen kvar dag.			
	UFU skal arbeide for at deler av midlane som gis helsesøstre, skulepsykologar og miljøterapeut skal øyremerkast til førebyggjande tiltak.			
	UFU skal arbeide for at det skal fastsettas at alle helsesøstre skal ha minst 2 årlege samtalar/presentasjonar for elevar der det blir gjennomgått tiltak som enkeltungdom kan gjere for å betre eigen helse.			
	UFU skal arbeide for at det skal opplysast om den psykiske helsa til lhbt-ungdom, og ha eit fokus på å fremje god psykisk helse blant denne gruppa.			
Det bør leggjast betre til rette for alternativ undervisning i dei vidaregåande skulane i fylket.	UFU bør arbeide for at Hordaland fylkeskommune skal oppmode til bruka av omvendt undervisning eller anna alternativ undervisning i vidaregåande skular.			
	UFU skal arbeide for fleksibel studietid på fleire skular enn Amalie Skram vidaregåande skule.			
Seksualundervisninga i den vidaregåande skule må betrast.	UFU skal arbeide for meir seksualundervisning i den vidaregåande skule.			
	UFU skal arbeide for ein meir omfattande seksualundervisning, der ein har fokus på inkludering, kunnskap, betre helse og ulike legningar.			
Ein skal arbeide for betre integrering på vidaregåande skular.	UFU skal arbeide for ein prøveordning på vidaregåande skular, der elevar kan vere leksehjelp for unge asylsøkjjarar og flyktningar.			
	UFU skal arbeide for at det opprettast friviljuge fadder-ordningar for flyktningar i vidaregåande skule.			
	UFU skal arbeide for hyppigare norskkurs for minoritetsspråklege vidaregåande skule elevar, slik at fleire ungdommar med flyktning- og asylbakgrunn har betre moglegheit til å byrje tidleg med utdanninga.			

Det skal opprettast fleire og betre lærlingplassar i Hordaland.	UFU skal arbeide for at når fylkeskommunen legger oppdrag ut på anbod, så skal ein prioritere bedrifter som har lærlingar.			
UFU skal arbeide for fritt skuleval.	UFU skal drive aktiv lobbyverksemd ovanfor politikarane.			

Kultur, idrett og regional utvikling

Mål	Tiltak	Ferdig	Vert ikkje gjort	Frist
Folkehelse er eit viktig aspekt for unge, og UFT ynskjer å bidra til at folkehelsearbeidet i fylket får innspel frå ungdom sine perspektiv.	UFU skal føreslå førebyggjande tiltak mot rusmisbruk blant unge i fylket til folkehelseplanen.			
	UFU skal føreslå til folkehelseplanen at alle vidaregåande skular skal tilby eit sunt mat- og drikketilbod.			
	UFU skal føreslå til folkehelseplanen at alle vidaregåande skular i fylket blir pålagt å utarbeide ein plan mot mobbing, i samarbeid med skulen sine elevar og mobbeombodet i Hordaland.			
	UFU skal aktivt arbeide for å få hjartestartarar ved alle vidaregåande skular i Hordaland gjennom mellom anna dialog med Raude Krossen.			
	UFU skal arbeide for å få foredrag mot rusmisbruk av tidlegare rusmisbrukarar tilpassa vidaregåande elevar.			
Kulturtilbodet til ungdom skal halde fram og forberast.	UFU skal arbeide for at kulturavdelinga opprette ein kultur-app for ungdom.			
	UFU skal arbeide for at det blir fleire kulturtilbod i den vidaregåande skulen.			
	UFU skal samarbeide med fylkeskommunen om å utvide opningstider på museum i Hordaland.			
	UFU skal arbeide for at Hordaland fylkeskommune skal gje ungdom i Hordaland billigare tilbod på aktivitetar og rabattar på til dømes offentlege symjehallar og store idrettsarrangement.			
Fylkesbiblioteket og bibliotek ved vidaregåande skular i fylket skal bli meir attraktive for ungdom.	UFU bør samarbeide med fylkesbibliotekaren for å fremje meir ungdomsvenlege bibliotek. Døme på eit slik tiltak er U-ROM på Bergen Offentlige bibliotek.			
	UFU bør arbeide for at biblioteka blir meir tilpassa ungdom, særskilt ungdom som treng ressursar som grupperom til skulearbeid.			
	UFU skal arbeide for å utvide opningstider på fylkesbibliotek tilpassa ungdom.			
Offentlege bygg skal bli lettare tilgjengeleg for utlån, særleg fleire opne	UFU skal arbeide for at fylkeskommunen skal gjere det lettare for ungdom å vite om og få informasjon om opne idrettsfasilitetar.			

idrettsfasilitetar og fleire gratis øvingslokalar for utvikling av musikkmiljøet.	UFU skal arbeide for å oppretthalde posten i budsjettet til dette.			
Arrangement tilpassa ungdom skal framhevas og forbeholdt.	UFU skal oppretthalda samarbeidet med UKM.			

Miljø og samferdsel

Mål	Tiltak	Ferdig	Vert ikkje gjort	Frisk
Hordaland fylkeskommune må arbeide for å gjere kollektivtransport meir attraktiv for ungdom.	UFU meiner at prisen på ungdomskort ikkje bør overskride 45% av pris for periodeskyss for vaksne per måned.			
	UFU skal arbeide for at det skal vere studentrabatt på all kollektivtransport i fylket, samt at den skal gjelde uavhengig av reisetid og reiselengde.			
	UFU skal arbeide for likestilling av honnør og studentrabatt på all kollektivtransport i fylket			
	UFU skal arbeide for gratis internett på kollektivtransport i fylket.			
	UFU skal arbeide for at det skal utformast éin ny Skyss-app med alle funksjonane til dei noverande appane samla.			
	UFU skal arbeide for at ungdomskortet til Skyss også skal gjelde under busstider med nattakst.			
	UFU skal arbeide for å fjerne nattaksten i Hordaland.			
	UFU skal arbeide for at Skyss-appane skal kunne brukast i heile fylket og ikkje berre i sone-Bergen			
Kollektivtilbodet i Hordaland bør utbetrast. Bussavgangane bør verte betre tilpassa skuletidene.	UFU skal be om ein orientering frå Samferdselsavdelinga angående korleis avgangar er tilpassa skuletidene og korleis korrespondansen mellom avgangar leggast opp.			
	UFU kan samarbeide med ungdomsråd og fylkeskommunen om utbetring av kollektivtransportavgangar i fylket.			
	UFU skal arbeide for at nattbuss tilbodet i fylket skal både betrast og oppretthaldas, særskilt i distrikta.			
Hordaland fylkeskommune skal arbeide for å betre trafikksikringa for ungdom.	UFU skal be om ein orientering frå Samferdselsavdelinga angående trafikksikring for ungdom.			
	UFU skal halde seg orientert om sakar i Fylkestrafikksikringsutval i Hordaland og fremje sakar ved trong.			
	UFU skal arbeide for at trafikksikring på E16 skal prioriterast.			

	UFU skal arbeide med å gjere vegen sikrere på strekninga Eidfjord-Bu.			
Ungdommens fylkesutval skal vere ein aktiv pådrivar innanfor klima-, energi- og miljøpolitikk i Hordaland fylkeskommune.	UFU skal kome med uttale til Klimaplanen når den rullerast kvart år.			
	UFU skal vere ein aktiv deltakar i Klimarådet.			
	UFU skal arbeide for meir miljøvenlege fylkeskommunale bygg, med særleg fokus på vidaregåande skular			
	UFU skal arbeide for kjøttfri-måndag ved alle fylkeskommunale bygg i Hordaland			
	UFU skal arbeide for fleire elbil-ladestasjonar ved fylkeskommunale bygg			
	UFU skal vere aktiv pådrivar for avfallsortering på fylkeskommunale bygg, særskilt vidaregåande skular.			
	UFU skal bidra og arbeide for papirreduksjon i fylkeskommunen			
	UFU skal vere ein aktiv pådrivar for biodiesel på bussar i fylkeskommunen			
	UFU skal samarbeide med miljøorganisasjonar som Natur og Ungdom, Changemaker og Framtiden i våre hender.			
	miljøfyrtårn.			
	UFU går imot store naturinngrep som følgjer av næringsverksemd i Hordaland.			
	UFU skal arbeide for tog mellom Bergen og Stavanger.			

Eigen organisasjon

Mål	Tiltak	Ferdig	Vert ikkje gjort	Frist
Ungdommens fylkesutval skal vere organisert etter ein modell som fremjar effektivt arbeid både innanfor UFU og mot HFK.	UFU skal fremje eit nært samarbeid med dei ulike avdelingane og utvala i Hordaland fylkeskommune.			
	UFU skal sjå til at det er ein kontaktperson i utvalet til dei tre politiske utvala i HFK; utval for kultur, idrett og regional utvikling, utval for opplæring- og helse og utval for miljø og samferdsel.			
	UFU skal førebu seg til alle møta og halde seg oppdatert om kva som er aktuelt for ungdom.			
	UFU skal sjå til at alle føler seg velkommen til utvalet og at alle har ein moglegheit til å fremje si meining.			
Kvar kommune i Hordaland skal ha eit medverknadsorgan for ungdom, til dømes ungdomsråd eller ungdommens	UFU skal hjelpe med oppretting og oppfølging av ungdomsråd i dei kommunane som ikkje har dette.			
	UFU kan utarbeide og formidle ein brosjyre til hjelp i arbeidet i eit ungdomsråd/ungdommens kommunestyre.			

kommunestyre, som skal ha medverknad på saker som vedgår ungdom og deira lokalmiljø.	UFU skal ta seg tid til å reise til kommunar utan ungdomsråd for å hjelpe til i oppstartfasen. Kommunane skal vere informerte om denne moglegheita.			
	UFU skal oppmode kommunar utan ungdomsråd til å ta del i årlige arrangement som UFT og nettverksamling.			
Medverknadsorgan for ungdom skal lovfestast på kommunalt, fylkeskommunalt og nasjonalt nivå. Dei tre nivåa skal med utgangspunkt i ungdomsrådskanalen henge saman og byggje på kvarandre.	UFU skal arbeide aktivt, saman med andre fylkeskommunale medverknadsorgan for ungdom, for å fremje saker.			
	UFU vil vere ein bidragsytar for å vere med å utarbeide retningslinjer for medverknadsorgana.			
	UFU skal vere ein aktiv pådrivar innan Arbeidsgruppe for oppretting av Nasjonalt ungdomsråd.			
Medverknadsorgana på fylkeskommunalt og nasjonalt nivå skal velje eit arbeidsutval som skal arbeide gjennom året. Retningslinjene skal utarbeidast i samarbeid med ungdom og gjennom desse organa skal ungdom ha reell innflytelse.	UFU skal fremje meir politisk samarbeid mellom og innan i dei ulike medverknadsnivåa.			
Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal vere meir synleg blant ungdom og innanfor Hordaland fylkeskommune.	UFU skal utarbeide ei betre heimeside med meir informasjon.			
	UFU skal leggje ut minimum fire saker i månaden på Facebook eller Instagram .			
	UFU skal utarbeide ein informasjonspakke for UFT som kan distribuerast på skular, arrangement, fylkeshuset, kulturmønstringa, osv.			
	UFU skal ha minst seks saker i media i løpet av 2016.			
	UFU skal presentere seg for politiske utval og avdelingar i HFK.			
	UFU skal presentere seg og sakene til UFT på eit fylkesting og eit fylkesutval i løpet av 2016.			
	UFU skal i særskilte tilfelle ha mandat til å publisere saker som UFT ikkje har presisert dersom dei er partipolitisk nøytrale.			
Samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre er særskilt viktig.	UFU skal arrangere ei nettverkssamling årleg over to dagar for ungdomsråd/ungdommens kommunestyre der hovudfokuset er på samarbeid og dialog både på tvers av råda og opp mot UFU.			
	UFU kan arrangere ein dialogdag for ungdomsråd/ungdommens kommunestyre der dei presenterer seg for råda og forklarar kva UFU arbeider med.			
	UFU skal fremje godt samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre gjennom ein kontaktpersonordning.			

Notat

Dato: 29.11.2016
Arkivsak: 2014/560-270
Saksbehandlar: ingtakl

Til: Fylkestinget

Frå: Ungdommens fylkesutval

Uttale om PS279/2016 Forskrift om felles ordens- og åtferdsreglement - mindre endringar

Ungdommens fylkesting stiller seg positive til mindre endringar i ordens- og åtferdsreglementet, fordi det er viktig at regelverket er så klart som mogleg.

Ungdommens fylkesting er og takksame for at de ynskjer vår meining til sakar som gjeld ungdom, og me håper dette samarbeidet fortsett i mange år framover.

Notat fra kontrollkomiteen i etterkant av nettverkssamlingen

Kontrollkomiteen var inneværende valgperiode gjest ved UFUs årlige nettverkssamling. På nettverkssamlingen hadde vi vår normale kontrollfunksjon, så vel som at vi hadde et eget møte i komiteen. Det følgende notatet er en oppsummering av erfaringene fra helgen, samt et notis til UFU angående hva vi diskuterte ved møtet.

Notiset blir oversendt UFU og kopiert til sekretær.

Etter nettverkssamlingen sitter kontrollkomiteen, heretter referert til som ”KK”, igjen med et godt inntrykk av UFU sitt arbeid. Vi er svært fornøyd med vårt opphold og vil rose utvalget for den innsatsen de har lagt ned i arbeidet.

Det første vi ønsker å belyse av negative aspekter er at det var en del bråk i oppholdsrommet utforbi konferansesalen, så vel som at det var en god del bråk på rommene til enkeltdeltakere. Dette er negativt da vi bruker det samme hotellet hver gang. Vi mener dette lett kan bedres ved at UFU i større grad patruljerer gangene. Dette ble i liten grad gjort ved dette årets nettverkssamling, med de følger det har.

Videre har det, som dere nok har fått med dere, vært et hjemsendingsvedtak i KK under årets nettverkssamling. Dette kom som respons på at det, på ett av rommene, ble konsumert alkohol. Dette er et brudd på vedtektenes §4.1 og det ble av den grunn gjort et hjemsendingsvedtak i KK etter vedtektenes §2.20. Etter samtaler med de aktuelle deltakere er det KKs oppfatning at dette ikke fordrer videre respons, men heller beror seg på en mangelfull informasjonsflyt fra UFU til deltakerne. De aktuelle deltakerne opplyste at medlemmer av UFU hadde opplyst at det ikke var lov å drikke alkohol og deltakerne sier selv at de da sluttet. KK har valgt å feste lit til denne forklaringen, men vedtok allikevel hjemsending både av prinsipp og for å sette presedens overfor andre saker. KK mener det er svært positivt at medlemmer i UFU stanset alkoholkonsumet.

Etter diskusjoner har kontrollkomiteen konkludert med at både uroproblemet og alkoholkonsumet kom som følge av mangelfull informasjon fra UFU. Vi råder derfor UFU til å utarbeide et liknende kjørereglement til nettverkssamlingen slik en har ved UFT, dette sikrer at personer som kommer for sent ikke går glipp av praktisk informasjon, ei heller må sette seg

inn i vedtektene for å unngå hjemsending. Her kan blant annet stilletid og alkoholforbud opplyses.

Disse kjørereglene kan signeres av deltakerne ved arrangementets start. Dette for å skape et eierskapsforhold til reglementet, slik som en gjøre når en vedtar det ved UFT.

Til sist hadde KK et eget møte der vi diskuterte tre saker. To av sakene er personspesifikke og vil derfor ikke nevnes i notiset da vi ikke vurderer det som nødvendig informasjon UFU trenger. Begge disse sakene kan KK forsikre om at løste seg på en grei måte.

Saken som var møtets hovedfokus var frafall fra UFU. Vi synes det er problematisk at det er såpass mye fravær på enkeltrepresentanter i UFU og at noen faller fra før valgperioden er omme. Dette er problematisk da UFU er valgt for å fremme ungdoms interesser i Hordaland og derfor har et møteansvar i det mandatet de er gitt av Ungdommens fylkesting. Et annet problematisk aspekt er at representanter i UFU flytter ut av fylket i løpet av valgperioden. Dette blir særlig problematisk dersom dette skjer på bekostning av representanter som kunne vært til stede ved møtene. Vi anerkjenner selvfølgelig at det å flytte ut av fylket nødvendigvis ikke gjør at du slutter å komme på møtene, ei heller kritiserer vi at folk gjerne stiller til valg uten å vite eller usikre på om de skal flytte den inneværende valgperioden.

Allikevel mener vi dette er problematisk. Alle representantene i UFU er demokratisk valgt, og vi i KK kan ikke gripe inn i en demokratisk prosess og be en representant ikke stille til gjenvalg. Vi foreslår heller at UFU utarbeider retningslinjer for hvordan valgkomiteen skal utføre sitt embete. Her ønsker vi at det spesifiseres at en skal prøve å unngå å innstille på representanter som ikke kan delta i UFU store deler av valgperioden. Samtidig tenker vi at disse retningslinjene kan være med på å få bukt med problematikken der valgkomiteen jobber langt inn i de små timer, noe om er et demokratisk problem.

Vi anerkjenner at UFU har lite tid nå opp mot planleggingen av UFT, men vi mener det er viktig at slike retningslinjer kommer på plass før UFT. Dersom dette blir en umulighet er vi villig til å gå i dialog med UFU om hvordan dette best kan løses.

Gard Aasmund Skulstad Johanson

Leder, kontrollkomiteen for Ungdommens fylkesutvalg i Hordaland

Notat

Dato: 24.11.2016
Arkivsak: 2015/10845-8
Saksbehandlar: stahaug

Til: Fylkesutvalet

Frå: Fylkesrådmannen

Større saker til politisk behandling 1. halvår 2017

Tabellen under viser saker som administrasjonen arbeider med og som det er planen å leggja fram for politisk behandling i løpet av 1. halvår 2017. For 2017 vil det verta lagt fram oversikt over større politiske saker to gonger, for første halvår i desember 2016 og for 2. halvår i juni 2017.

Saker	Utval for kultur, idrett og regional	Utval for opplæring og helse	Utval for miljø og samferdsel	Fylkesutvalet	Fylkestinget	Sist endra	Merknad
Økonomi- og organisasjonsavdelinga							
Finansrapport 2016				22.-23.2.	7.-8.3.		
Finansrapport 1. tertial 2016				23.5.	13.-14.6.		
Tertialrapport 1. tertial 2016				23.5.	13.-14.6.		
Årsrekneskap 2016				23.5.	13.-14.6.		
Årsmelding 2016 Hordaland fylkeskommune				23.5.	13.-14.6.		
Temaplan likeverd							Dato ikkje fastsett
Opplæringsavdelinga							
Ny budsjettmodell		7.-8.2.		22.-23.2.	7.- 8.3.		
Evaluering karrieresenter		10.1.		26.1.	7.- 8.3.		
HFK sitt tilbud til minoritetsspråklege		9.5.		23.5.	13.-14.6.		
Regionalavdelinga							
Regional plan for areal- og transport i Bergensområdet – vedtak	16.5.	10.5.	9.5.	23.5.	13.-14.6	22.11.	
Regional kystsoneplan for Sunnhordland og ytre Hardanger – vedtak	15.2.	7.-8.2	8.-9.2.	22.-23.2.	7.-8.3.	22.11.	
Eigarskapsmeldinga				22.-23.2	7.-8.3	22.11.	
Fordeling av partnarskapsmidlar for 2017				26.1.		22.11.	

Saker	Utval for kultur, idrett og regional	Utval for opplæring og helse	Utval for miljø og samferdsel	Fylkesutvalet	Fylkestinget	Sist endra	Merknad
Handlingsprogram for næringsutvikling i Hordaland 2017				26.1.		22.11.	
Regional satsing på forskningsbasert innovasjon (tidlegare VRI)				26.1.		22.11.	
Fylkeskommunen sine innspel til jordbruksforhandlingane 2017				26.1.		22.11.	
Etablering av søknadsbasert ordning for næringsretta partnarskapsmidlar				22.6.		22.11.	
To vasskraftpakker (Odda og Voss)						22.11.	Første halvår 2017
Samferdselsavdelinga							
Bompengesøknad for Sotrasambandet			8.-9.2.	22.-23.2.	7.-8.3.		
Bymiljøavtalen			8.-9.2.	22.-23.2.	7.-8.3.		
Regional transportplan 1.gangs handsaming			11.01.	26.1.			
Regional transportplan 2.gangs handsaming			10.05.	23.5.	13.-14.6.		
Bybanen – byggjetrin 4			10.05.	23.5.	13.-14.6.		
Kommunedelplan kollektivsystem Bergen Vest			10.05.	23.5.	13.-14.6.		?
E39 – høyring statleg plan Os – Stord			10.05.	23.5.	13.-14.6.		
Tildeling av anbodspakke 2 på ferje				22.-23.2.			
Organisering av samferdselssektoren			8.-9.2.	22.-23.2.			
Masfjordbrua – teknisk/økonomisk forprosjekt			8.-9.2.	22.-23.2.			
Ny Alversund bru – framdrift			11.1.	26.1.			
Framkomsttiltak for buss – strekningsvise analysar			11.1.	26.1.			
Kvinnheradspakken			11.1.	26.1.			
Eigedomsavdelinga							
Rehabilitering fylkeshuset				22.-23.2.	7.-8.3.		
Kultur- og idrettsavdelinga							
Museumsløft 2017 – retningslinjer	15.2.			22.-23.2.			
Fylkeskommunalt investeringstilskot	16.5.			23.5.			
Tannhelse							Ingen saker

Saker	Utval for kultur, idrett og regional	Utval for opplæring og helse	Utval for miljø og samferdsel	Kontrollutvalet	Fylkestinget	Sist endra	Merknad
Sekretariatet for kontrollutvalet							
Forvaltningsrevisjon av NDLA – 2				20.12.16.	7.-8.3.		
Forvaltningsrevisjon minoritetsspråklege elevar				8.5.	13.-14.6.		
Selskapskontroll Hordaland Teater				8.5.	13.-14.6.		

Arkivnr: 2014/560-266

Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Ungdommens fylkesutval	77/16	16.12.2016

Nettverkssamling 2016: Evaluering

Samandrag

Nettverkssamling 2016 vart gjennomført med ca 70 deltakarar frå Ungdommens fylkesutval, kontrollkomiteen og representantar frå 23 kommunar og ein fylkeskommune (Akershus). Arrangementet vart heldt på Quality Hotel Edvard Grieg 5.-6. oktober. Programmet var fokusert rundt hovudtemaet Ungdomsmedverknad, med to eksterne innleiarar. I tillegg var det ein økt med idear til planprogrammet. UFU leidde sjølv programmet og workshopane.

Ein evaluering av arrangementet er bra for å sjå kva endringar ein bør gjere til neste gong og kva ein bør halde fast ved:

- Hotellet
- Mat
- Møterom
- Prosess (at UFU sjølv leidde workshopane)
- Program
- Deltaking frå kommunale ungdomsråd
- Deltaking frå Ungdommens fylkesutval
- Resultat frå arrangementet
- Sosialt

Vedlagt er programmet for arrangementet og ein oversikt over evalueringa frå deltakarane.

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Bertil Sjøfteland
leiar fylkessekretariatet

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Nettverkssamling 2016

Ungdomsmedverknad

Quality Hotel Edvard Grieg, 5.-6. november 2016

Temaet for nettverkssamlinga 5.-6. november 2016 er **ungdomsmedverknad**. Målet med samlinga er å opplyse ungdom i Hordaland om ulike måtar ein kan påverke samfunnet. Me ønskjer å skape engasjement for ungdomspolitik og at ungdom frå fylket kan dele erfaringar om lobbyverksemd og ungdomsmedverknad.

Det er og ønskjeleg at de som kommunale ungdomsråd vert betre kjend med Ungdommens fylkesutval sitt arbeid og nytter høvet til å byggje relasjonar mellom ungdomsråda.

Program

Laurdag 5. november

10:00	Registrering
10:30	Praktisk informasjon
10:45	Opning
11:00	Pause
11:15	Bli kjend
12:00	Presentasjon av Ungdommens planprogram og Ungdommens fylkesutval
13:00	Lunsj
14:00	Tema: ungdomsmedverknad (med Sara Berge Økland)
15:00	Innsjekking
15:30	Sosialt
15:50	Workshop: Ungdommens planprogram
17:00	Tema: organisasjonsstruktur og lobbyverksemd (med Emil Gadolin)
18:00	Pause før middag (butikk)
19:00	Middag (formelt)
20:00	Sosialt

Sundag 6. november

09:00	Frukost
10:05	Praktisk informasjon
10:10	Leik og moro
10:20	Workshop: Ungdomsmederknad
11:30	Pause
11:40	Workshop: Ungdomsmedverknad - oppsummering
12:00	Spørsmålsrunde om temaet
13:00	Lunsj
14:00	Mobbeombodet
15:00	Avslutning

Evaluering nettverkssamling 2017

Positivt	Negativt
Alle kunne seie sinn mening. Gode leikar og kjekke folk.	Vi var for dårlige på å spise is :(Ismaskinen klarte seg i år.
Interessante diskusjonar	Dropp mimeleiken.
Beste folkene. Bra planlagt.	Litt mange som gjekk før kl 15:00.
Kjempegøy og sosialt.	Kan ha en bedre lek for å lære navnene (MOT-leker)
10/10	Sove på rom med dei frå kommunen selv om det er motsatt kjønn.
Kjekt & sosialt. Kjekke folk.	
Bra program og bra folk.	
Sosialt! :)	
Engasjert værtskap. God stemning hele oppholdet	
Diskutere mange interessange sakar, med flinke folk!	
Kjekt og sosialt.	
Nye vennar.	
Sosialt og inkluderande.	
10/10	
Sosiale leikane.	
Veldig artig med lekene :D	
Super koselig gjeng alle sammen, og super sosialt :)	
Softis!	
Veldig sosialt og lærerikt innenfor politikk.	
Bra folk.	
Mimeleken = VB Ok +	
God utnyttlse av tida. Gode leikar.	
Mykje kjekke sosiale greie.	
Kjekke sosiale greier! Og gratis softis og popcorn.	

Arkivnr: 2014/560-268

Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Uttal	Saknr.	Møtedato
Ungdommens fylkesutval	78/16	16.12.2016

Ungdommens planprogram 2017: Innstilling frå Ungdommens fylkesutval til Ungdommens fylkesting

Samandrag

Ungdommens fylkesting (UFT) skal kvart år vedta Ungdommens planprogram (UPP) som er politikken Ungdommens fylkesutval (UFU) skal jobbe med det neste året. UFU har mynde til å kome med innstilling til fylkestinget og kan difor legge fram eit forslag til UFT på UPP 2017.

UFU bør difor:

1. Sjå gjennom UPP 2016 og vurdere kva ein bør fortsette å ha i planprogrammet og kva som bør fjernast. Merk at for at UPP 2017 ikkje skal verte så stort bør ein gjennomgå programmet litt kritisk.
2. Gå igjennom forslaga som kom på nettverkssamlinga om det er noko der ein ønskjer å ha med i UPP 2017. Ver tydeleg på kva som er eit mål og kva som er eit tiltak.
3. Notere kva som er fjerna eller lagt til, og kvifor, slik at det er lett å forklare på UFT når ein går igjennom forslaget.
4. Sende inn den endelege teksta til administrasjonen slik at denne kan leggest inn i malen.

Det er ein fordel om forslag til UPP 2017 vert ferdig på møtet i desember slik at det kan sendast ut til dei kommunale ungdomsråda så tidleg som mogleg. Det gjer at dei kan kome med egne forslag frå sine ungdomsråd og ein får løfta diskusjonen noko.

Vedlagt finn de UPP 2016 i word-dokument slik at det er enkelt å gjere endringar.

Forslag til innstilling

Ungdommens fylkesting vedtek Ungdommens planprogram 2017 slik det vert lagt fram.

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Ungdommens planprogram 2016

Vedteke 14. februar 2016

Innhold

Innhold	1
Del 1: Visjon og verdier for Ungdommens fylkesting	2
Visjon	2
Verdier	2
Del 2: Mål for perioden.....	3
Del 3: Tiltak	4
Opplæring og helse.....	4
Kultur, idrett og regional utvikling.....	5
Miljø og samferdsel.....	6
Eigen organisasjon	7
Del 4: Utdjupingsdokument til Ungdommens planprogram.....	9
Formål	9
Visjon og verdier.....	9
Mål og tiltak	9

Del 1: Visjon og verdier for Ungdommens fylkeasting

Visjon

Ungdom fører Hordaland vidare

Verdier

Involverande

Vi er bindeleddet mellom ungdom i Hordaland og fylkeskommunen. Vi fokuserer på eit godt samarbeid og aktiv inkludering av ungdom i politikken.

Framtidsretta

Vi ser framover og påverkar politikken i Hordaland til det beste for ungdom i framtida.

Slagkraftig

Vi kjempar hardt for at ungdom skal bli høyrd og få størst mogeleg påverknadskraft i fylkespolitikken.

Del 2: Mål for perioden

Opplæring og helse

UFT meiner..

1. Studieveiledingstenesta og rådgjevingstenesta i fylket bør betrast gjennom mellom anna innføring av samkjørd studieveiledingsteneste, anonym rådgjevarevaluering, og/eller ein rådgjevingsteneste der alle elevar vert kalla inn til rådgiving for vidare studieeval.
2. Tilbakemelding frå elevar i skulen er særst viktig.
3. Det skal ikkje leggjast opp til utgifter for den enkelte elev i opplæringa som går utover det eit grunnstipend dekkjer.
4. Dersom det skal gjerast endringar i utdanningstilbodet må det gjerast på eit pedagogisk grunnlag, eller det må reflektere søkjartala ved det aktuelle studieprogrammet/studiestaden.
5. Fråfallet i den vidaregåande skulen skal vere mindre enn 15 prosent.
6. Fråværsreglementet skal praktiserast likt for alle elevar ved vidaregåande skular i Hordaland. Lovleg grunn for fråvær skal vere rimeleg i samband med elevane sin kvardag.
7. Tannhelsetenesta skal vere god og rimeleg for ungdom i fylket.
8. Dei vidaregåande skulane i fylket skal leggje til rette for sunne matvanar blant ungdom.
9. God psykisk helse skal fremjast og setjast fokus på blant ungdom.
10. Det bør leggjast betre til rette for alternativ undervisning i dei vidaregåande skulane i fylket.
11. Seksualundervisninga i den vidaregåande skule må betrast.
12. Ein skal arbeide for betre integrering på vidaregåande skular.
13. Det skal opprettast fleire og betre lærlingplassar i Hordaland.
14. UFU skal arbeide for fritt skuleval.

Kultur, idrett og regional utvikling

UFT meiner..

1. Folkehelse er eit viktig aspekt for unge og UFT ynskjer å bidra til at folkehelsearbeidet i fylkeskommunen får innspel frå ungdom sine perspektiv
2. Kulturtilbodet til ungdom skal halde fram og forbetrast.
3. Fylkesbiblioteket og bibliotek ved vidaregåande skular i fylket skal bli meir attraktive for ungdom.
4. Offentlege bygg skal bli lettare tilgjengeleg for utlån, særleg fleire opne idrettsfasilitetar og fleire gratis øvingslokalar for utvikling av musikkmiljøet.
5. Arrangement tilpassa ungdom skal framhevas og forbetrast.

Miljø og samferdsel

UFT meiner..

1. Hordaland fylkeskommune må arbeide for å gjere kollektivtransport meir attraktiv for ungdom.
2. Kollektivtilbodet i Hordaland bør utbetrast. Bussavgangane bør verte betre tilpassa skuletidene.
3. Hordaland fylkeskommune skal arbeide for å betre trafiksikringa for ungdom.
4. Ungdommens fylkesutval skal vere ein aktiv pådrivar innanfor klima-, energi- og miljøpolitikk i Hordaland fylkeskommune.

Eigen organisasjon

UFT meiner..

1. Ungdommens fylkesutval skal vere organisert etter ein modell som fremjar effektivt arbeid både innanfor UFU og mot HFK.
2. Kvar kommune i Hordaland skal ha eit medverknadsorgan for ungdom, til dømes ungdomsråd eller ungdommens kommunestyre, som skal ha medverknad på sakar som vedgår ungdom og deira lokalmiljø.
3. Det skal vere eit nasjonalt medverknadsorgan for ungdom.
4. Samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre er særst viktig.
5. Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal vere meir synleg blant ungdom og innanfor Hordaland fylkeskommune.

Del 3: Tiltak

Denne delen av Ungdommens planprogram er tiltak. Den heng saman med måla for perioden (del 2), slik at alle tiltaka er underlagt eit mål. Tiltaka seier noko om kva Ungdommens fylkesutval konkret kan gjere for å oppnå måla for perioden.

Opplæring og helse

UFT meiner at..

1. Studierettleiingstenesta og rådgjevingstenesta i fylket bør betrast gjennom mellom anna innføring av samkjørd studierettleiingsteneste, anonym rådgjevarevaluering, og/eller ein rådgjevingsteneste der alle elevar vert kalla inn til rådgiving for vidare studieval.

- a. UFU bør fremja eit forslag til Opplæringsavdelinga om at talet rådgivarar, samt deira stillingsprosent og tilgjengelegheit, skal reflektere talet elevar ved skulen dei er rådgivar på. Uavhengig av elevtalet bør skulane ha ein rådgivar med minimum 70% stilling. UFU skal og fremja eit forslag om dette i budsjettet for 2017.

2. Tilbakemelding og evaluering frå elevar i den vidaregåande skulen bør prioriterast.

- a. UFU skal ved trong ta kontakt med politikarar for å ta sakene vidare i Opplæring- og helseutvalet.

3. Det skal ikkje leggjast opp til utgifter for den enkelte elev i opplæringa som går utover det eit grunnstipend dekkjer.

- a. UFU skal ta saka vidare til politikarane dersom det er aktuelt.
b. UFU går imot kopi- og utskriftsavgift ved vidaregåande skular.
c. UFU skal arbeide for at alt naudsynt skulemateriell vert dekkja av grunnstipendet.

4. Dersom det skal gjerast endringar i utdanningstilbodet må det gjerast på eit pedagogisk grunnlag, eller det må reflektere søkjartala ved det aktuelle studieprogrammet/studiestaden.

- a. UFU skal arbeide for at dei vidaregåande skulane skal oppretthalde eit godt tilbod for ungdom i vidaregåande opplæring, med særskilt fokus på at distriktskulane skal bestå.

5. Fråfallet i den vidaregåande skulen skal vere mindre enn 15 prosent.

- a. UFU bør arbeide for å sikre at elevane som går på skular som baserer seg på nettbaserte bøker og læringsplattformer får tilbod om lærebøker i alle fag.
b. UFU skal arbeide for at tilbodet om innføringsklassar i den vidaregåande skulen skal dekkje behovet.
c. UFU skal arbeide for at tilbod som Hyssingen Produksjonsskule skal bli meir synleg.

6. Fråværsreglementet skal praktiserast likt for alle elevar ved vidaregåande skular i Hordaland. Lovleg grunn for fråvær skal vere rimeleg i samband med elevane sin kvardag.

- a. UFU skal arbeide for at alle elevar og lærarar ved dei vidaregåande skulane i fylket skal vere opplyst om, og følge, gjeldande fråværsreglement vedtatt av fylket, samt at praktiseringa av reglementet skal vere lik for alle.
b. UFU skal arbeide for å auka fråværsgrensa for ugyldig fråvær i vidaregåande skule.
c. UFU ynskjer å auka grensa på politisk fråvær.

7. Tannhelsetenesta skal vere god og rimeleg for ungdom i fylket.

- a. UFU skal arbeide for at bruk av tannhelsetenestene ikkje skal medføre store ulemper for ungdom i fylket, slik som til dømes lang reisetid og høge prisar.
b. UFU skal arbeide for at endringar i klinikkstruktur skal skje på et grunnlag som betrar tilbodet for ungdom.
c. UFU skal arbeide for å utvide gratis tannhelseteneste ut året ein fyller 20 år, og utvide rabattordninga

til fylte 25 år.

8. Dei vidaregåande skulane i fylket skal leggje til rette for sunne matvanar blant ungdom.

- a. UFU skal gå i dialog med opplæringsavdelinga og samarbeide for meir berekraftig og sunnare mat i kantine ved vidaregåande skuler i Hordaland.
- b. UFU skal aktivt arbeide for at sunnare mat er et punkt i folkehelseplanen når den kjem på rullering.
- c. UFU skal arbeide for meir frukt og vegetarmat i den vidaregåande skulen.

9. God psykisk helse skal fremjast og setjast fokus på blant ungdom.

- a. UFU skal aktivt arbeide for at det skal gis fleire midlar til helsesøsterordninga, skulepsykologar, og miljøterapeutar. Det skal vere ein helsearbeidar tilgjengelig på skulen kvar dag.
- b. UFU skal arbeide for at deler av midlane som gis helsesøstrer, skulepsykologar og miljøterapeut skal øyremerkast til førebyggjande tiltak.
- c. UFU skal arbeide for at det skal fastsettas at alle helsesøstrer skal ha minst 2 årlege samtalar/presentasjonar for elevar der det blir gjennomgått tiltak som enkeltungdom kan gjere for å betre eigen helse.
- d. UFU skal arbeide for at det skal opplysast om den psykiske helsa til lhbt-ungdom, og ha eit fokus på å fremje god psykisk helse blant denne gruppa.

10. Det bør leggjast betre til rette for alternativ undervisning i dei vidaregåande skulane i fylket.

- a. UFU bør arbeide for at Hordaland fylkeskommune skal oppmode til bruka av omvendt undervisning eller anna alternativ undervisning i vidaregåande skular.
- b. UFU skal arbeide for fleksibel studietid på fleire skular enn Amalie Skram vidaregåande skule.

11. Seksualundervisninga i den vidaregåande skule må betrast.

- a. UFU skal arbeide for meir seksualundervisning i den vidaregåande skule.
- b. UFU skal arbeide for ein meir omfattande seksualundervisning, der ein har fokus på inkludering, kunnskap, betre helse og ulike legningar.

12. Ein skal arbeide for betre integrering på vidaregåande skular.

- a. UFU skal arbeide for ein prøveordning på vidaregåande skular, der elevar kan vere leksehjelp for unge asylsøkjjarar og flyktningar.
- b. UFU skal arbeide for at det opprettast friviljuge fadder-ordningar for flyktningar i vidaregåande skule.
- c. UFU skal arbeide for hyppigare norskkurs for minoritetsspråklege vidaregåande skule elevar, slik at fleire ungdommar med flyktning- og asylbakgrunn har betre moglegheit til å byrje tidleg med utdanninga.

13. Det skal opprettast fleire og betre lærlingplassar i Hordaland.

- a. UFU skal arbeide for at når fylkeskommunen legger oppdrag ut på anbod, så skal ein prioritere bedrifter som har lærlingar.

14. UFU skal arbeide for fritt skuleval.

- a. UFU skal drive aktiv lobbyverksemd ovanfor politikarene.

Kultur, idrett og regional utvikling

UFT meiner at..

1. Folkehelse er eit viktig aspekt for unge, og UFT ynskjer å bidra til at folkehelsearbeidet i fylket får innspel frå ungdom sine perspektiv.

- a. UFU skal føreslå førebyggjande tiltak mot rusmisbruk blant unge i fylket til folkehelseplanen.

b.	UFU skal føreslå til folkehelseplanen at alle vidaregåande skular skal tilby eit sunt mat- og drikketilbod.
c.	UFU skal føreslå til folkehelseplanen at alle vidaregåande skular i fylket blir pålagt å utarbeide ein plan mot mobbing, i samarbeid med skulen sine elevar og mobbeombodet i Hordaland.
d.	UFU skal aktivt arbeide for å få hjartestartarar ved alle vidaregåande skular i Hordaland gjennom mellom anna dialog med Raude Krossen.
e.	UFU skal arbeide for å få foredrag mot rusmisbruk av tidlegare rusmisbrukarar tilpassa vidaregåande elevar.

2. Kulturtilbodet til ungdom skal halde fram og forbetrast.

a.	UFU skal arbeide for at kulturavdelinga opprette ein kultur-app for ungdom.
b.	UFU skal arbeide for at det blir fleire kulturtilbod i den vidaregåande skulen.
c.	UFU skal samarbeide med fylkeskommunen om å utvide opningstider på museum i Hordaland.
d.	UFU skal arbeide for at Hordaland fylkeskommune skal gje ungdom i Hordaland billigare tilbod på aktivitetar og rabattar på til dømes offentlege symjehallar og store idrettsarrangement.

3. Fylkesbiblioteket og bibliotek ved vidaregåande skular i fylket skal bli meir attraktive for ungdom.

a.	UFU bør samarbeide med fylkesbibliotekaren for å fremje meir ungdomsvenlege bibliotek. Døme på eit slik tiltak er U-ROM på Bergen Offentlige bibliotek.
b.	UFU bør arbeide for at biblioteka blir meir tilpassa ungdom, særskilt ungdom som treng ressursar som grupperom til skulearbeid.
c.	UFU skal arbeide for å utvide opningstider på fylkesbibliotek tilpassa ungdom.

4. Offentlege bygg skal bli lettare tilgjengeleg for utlån, særleg fleire opne idrettsfasilitetar og fleire gratis øvingslokalar for utvikling av musikkmiljøet.

a.	UFU skal arbeide for at fylkeskommunen skal gjere det lettare for ungdom å vite om og få informasjon om opne idrettsfasilitetar.
b.	UFU skal arbeide for å oppretthalde posten i budsjettet til dette.

5. Arrangement tilpassa ungdom skal framhevas og forbetrast.

A	UFU skal oppretthalda samarbeidet med UKM.
---	--

Miljø og samferdsel

UFT meiner at..

1. Hordaland fylkeskommune må arbeide for å gjere kollektivtransport meir attraktiv for ungdom.

a.	UFT meiner at prisen på ungdomskort ikkje bør overskride 45% av pris for periodeskyss for vaksne per månad.
b.	UFU skal arbeide for at det skal vere studentrabatt på all kollektivtransport i fylket, samt at den skal gjelde uavhengig av reisetid og reiselengde.
c.	UFU skal arbeide for likestilling av honnør og studentrabatt på all kollektivtransport i fylket
d.	UFU skal arbeide for gratis internett på kollektivtransport i fylket.
e.	UFU skal arbeide for at det skal utformast éin ny Skyss-app med alle funksjonane til dei noverande appane samla.
f.	UFU skal arbeide for at ungdomskortet til Skyss også skal gjelde under busstider med nattakst.
g.	UFU skal arbeide for å fjerne nattaksten i Hordaland.
h.	UFU skal arbeide for at Skyss-appane skal kunne brukast i heile fylket og ikkje berre i sone-Bergen

2. Kollektivtilbodet i Hordaland bør utbetrast. Bussavgangane bør verte betre tilpassa skuletidene.

- a. UFU skal be om ein orientering frå Samferdselsavdelinga angående korleis avgangar er tilpassa skuletidene og korleis korrespondansen mellom avgangar leggast opp.
- b. UFU kan samarbeide med ungdomsråd og fylkeskommunen om utbetring av kollektivtransportavgangar i fylket.
- c. UFU skal arbeide for at nattbuss tilbodet i fylket skal både betrast og oppretthaldas, særskilt i distrikta.

3. Hordaland fylkeskommune skal arbeide for å betre trafikksikringa for ungdom.

- a. UFU skal be om ein orientering frå Samferdselsavdelinga angående trafikksikring for ungdom.
- b. UFU skal halde seg orientert om sakar i Fylkestrafikksikringsutval i Hordaland og fremje sakar ved trong.
- c. FU skal arbeide for at trafikksikring på E16 skal prioriterast.
- d. UFU skal arbeide med å gjere vegen sikrare på strekninga Eidfjord-Bu.

4. Ungdommens fylkesutval skal vere ein aktiv pådrivar innanfor klima-, energi- og miljøpolitikk i Hordaland fylkeskommune.

- a. UFU skal kome med uttale til Klimaplanen når den rullerast kvart år.
- b. UFU skal vere ein aktiv deltakar i Klimarådet.
- c. UFU skal arbeide for meir miljøvenlege fylkeskommunale bygg, med særleg fokus på vidaregåande skular
- d. UFU skal arbeide for kjøttfri-måndag ved alle fylkeskommunale bygg i Hordaland
- e. UFU skal arbeide for fleire elbil-ladestasjonar ved fylkeskommunale bygg
- f. UFU skal vere aktiv pådrivar for avfallsortering på fylkeskommunale bygg, særskilt vidaregåande skular.
- g. UFU skal bidra og arbeide for papirreduksjon i fylkeskommunen
- h. UFU skal vere ein aktiv pådrivar for biodiesel på bussar i fylkeskommunen
- i. UFU skal samarbeide med miljøorganisasjonar som Natur og Ungdom, Changemaker og Framtiden i våre hender.
- j. UFU skal arbeide for ein betre miljøsertifiseringsordning på vidaregåande skule enn miljøfyrtårn.
- k. UFU går imot store naturinngrep som følgjer av næringsverksemd i Hordaland.
- l. UFU skal arbeide for tog mellom Bergen og Stavanger.

Eigen organisasjon

UFT meiner at..

1. Ungdommens fylkesutval skal vere organisert etter ein modell som fremjar effektivt arbeid både innanfor UFU og mot HFK.

- a. UFU skal fremje eit nært samarbeid med dei ulike avdelingane og utvala i Hordaland fylkeskommune.
- b. UFU skal sjå til at det er ein kontaktperson i utvalet til dei tre politiske utvala i HFK; utval for kultur, idrett og regional utvikling, utval for opplæring- og helse og utval for miljø og samferdsel.
- c. UFU skal førebu seg til alle møta og halde seg oppdatert om kva som er aktuelt for ungdom.
- d. UFU skal sjå til at alle føler seg velkommen til utvalet og at alle har ein moglegheit til å fremje si meining.

2. Kvar kommune i Hordaland skal ha eit medverknadsorgan for ungdom, til dømes ungdomsråd eller ungdommens kommunestyre, som skal ha medverknad på sakar som vedgår ungdom og deira lokalmiljø.

- a. UFU skal hjelpe med oppretting og oppfølging av ungdomsråd i dei kommunane som ikkje har dette.
- b. UFU kan utarbeide og formidle ein brosjyre til hjelp i arbeidet i eit ungdomsråd/ungdommens

	kommunestyre.
c.	UFU skal ta seg tid til å reise til kommunar utan ungdomsråd for å hjelpe til i oppstartfasen. Kommunane skal vere informerte om denne moglegheita.
d.	UFU skal oppmode kommunar utan ungdomsråd til å ta del i årlige arrangement som UFT og nettverksamling.
3. Medverknadsorgan for ungdom skal lovfestast på kommunalt, fylkeskommunalt og nasjonalt nivå. Dei tre nivåa skal med utgangspunkt i ungdomsrådskanalen henge saman og byggje på kvarandre. Medverknadsorgana på fylkeskommunalt og nasjonalt nivå skal velje eit arbeidsutval som skal arbeide gjennom året. Retningslinjene skal utarbeidast i samarbeid med ungdom og gjennom desse organa skal ungdom ha reell innflytelse.	
a.	UFU skal arbeide aktivt, saman med andre fylkeskommunale medverknadsorgan for ungdom, for å fremje saker.
b.	UFU vil vere ein bidragsytar for å vere med å utarbeide retningslinjer for medverknadsorgana.
c.	UFU skal vere ein aktiv pådrivar innan Arbeidsgruppe for oppretting av Nasjonalt ungdomsråd.
d.	UFU skal fremje meir politisk samarbeid mellom og innan i dei ulike medverknadsnivåa.
4. Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal vere meir synleg blant ungdom og innanfor Hordaland fylkeskommune.	
a.	UFU skal utarbeide ei betre heimeside med meir informasjon.
b.	UFU skal leggje ut minimum fire saker i månaden på Facebook eller Instagram .
c.	UFU skal utarbeide ein informasjonspakke for UFT som kan distribuerast på skular, arrangement, fylkeshuset, kulturmønstringa, osv.
d.	UFU skal ha minst seks saker i media i løpet av 2016.
e.	UFU skal presentere seg for politiske utval og avdelingar i HFK.
f.	UFU skal presentere seg og sakene til UFT på eit fylkesting og eit fylkesutval i løpet av 2016.
g.	UFU skal i særskilte tilfelle ha mandat til å publisere saker som UFT ikkje har presisert dersom dei er partipolitisk nøytrale.
5. Samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre er særskilt viktig.	
a.	UFU skal arrangere ei nettverkssamling årleg over to dagar for ungdomsråd/ungdommens kommunestyre der hovudfokuset er på samarbeid og dialog både på tvers av råda og opp mot UFU.
b.	UFU kan arrangere ein dialogdag for ungdomsråd/ungdommens kommunestyre der dei presenterer seg for råda og forklarar kva UFU arbeider med.
c.	UFU skal fremje godt samarbeid og dialog mellom Ungdommens fylkesutval og ungdomsråd/ungdommens kommunestyre gjennom ein kontaktpersonordning.

Del 4: Utdjupingsdokument til Ungdommens planprogram

Formål

- 1.1 Ungdommens planprogram er Ungdommens fylkesting sitt øvste politiske dokument. Ungdommens planprogram inneheld sakane Ungdommens fylkesutval skal arbeide med det komande året etter at det er vedteke.
- 1.2 Oppstår det konflikt mellom Ungdommens planprogram og andre vedtak gjort i Ungdommens fylkesting eller Ungdommens fylkesutval, gjelder Ungdommens planprogram som Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval sin politikk. Dette er i samsvar med vedtektene til Ungdommens fylkesting.

Visjon og verdiar

- 2.1 Del 1 av Ungdommens planprogram skal innehalde visjon og verdiar for Ungdommens fylkesting.
- 2.2 Visjonen for Ungdommens fylkesting skal vere framtidsretta og vise korleis det er ynskjelig at rolla til Ungdommens fylkesting skal vere.
- 2.3 Verdiane til Ungdommens fylkesting skal vere gode verdiar som fortel kva som vert verdsatt av Ungdommens fylkesting. Verdiane skal beskrive sjølve kjernen i organet og korleis det skal arbeide.

Mål og tiltak

- 3.1 Ungdommens planprogram skal vere delt opp i fire ansvarsområder; Utval for opplæring og helse, Utval for kultur, idrett og regional utvikling, Utval for miljø og samferdsel og Eigen organisasjon.
- 3.2 Del 2 av Ungdommens planprogram skal innehalde mål for perioden. Dette er overordna mål over kva ungdommen i fylket ynskjer å oppnå.
- 3.3 Del 3 av Ungdommens planprogram skal innehalde tiltak. Denne delen heng saman med måla for perioden, slik at alle tiltaka er underlagt eit mål. Tiltaka seier noko om kva Ungdommens fylkesutval konkret kan gjere for å oppnå måla for perioden.

Notat:

Arkivnr: 2014/560-265
Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Uttal	Saknr.	Møtedato
Ungdommens fylkesutval	79/16	16.12.2016

Ungdommens fylkesting 2017: Førebuing

Samandrag

Ungdommens fylkesutval har vedteke at Ungdommens fylkesting 2016 vert halde 10.-12. februar på Quality Hotel Edvard Grieg. Innkalling til tinget må ut 2 månader før tinget, det vil seie 9. desember.

For at delegatane skal kunne førebu seg til tinget må ein del dokument skrivast og sendast ut til ungdomsråda. I fjor vart desse dokumenta sendt ut:

- *Program*: vert laga av UFU. Bør kome med utkast etter møte i desember og verte vedteke på første møte i januar.
- *Dagsorden*: Dette er det same som saksliste. I prinsipp kan ein bruke mykje den same som sist. Når det gjeld vala som skal gjerast er det greitt om dei kjem ut på førehand, men om det ikkje let seg gjere kan dei leggast fram i møtet.
- *Forretningsorden*: UFU må vedta denne, sjå gjerne gjennom om det er noko som bør endrast.
- *Budsjett 2017*: UFU må vedta budsjett. Ein sak om dette kjem i møtet i desember.
- *Vedtekter for Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval*: Dette er dei noverande vedtektene og vert sendt som informasjon.
- *Ungdommens fylkesting frå A til Å*: Dette har tidlegare vore utarbeida av UFU for å gjere det lettare for nye delegatar å forstå dei ulike omgrepa som vert brukt på UFT. Bra om UFU ser igjennom om det er noko som bør endrast, fjernast eller leggast til.
- *Årsmelding og rekneskap 2016*: UFU må vedta dette seinast på første møte i januar. Rekneskapet vert lagt fram på det møtet, då det ikkje er mogleg å få gjort ferdig før.
- *Ungdommens planprogram 2016*: Berre til orientering.
- *Ungdommens planprogram 2017, innstilling frå UFU*: UFU må innstille til nytt Ungdommens planprogram 2017. UFU må vedteke dette seinast første møte i januar, men om de vert ferdige med det før vore det best. Då kan ungdomsråda få det tidleg og kanskje kome med forslag til kva dei ønskjer.
- *Forslag til nye vedtekter*: UFU må vedteke dette seinast første møte i januar. Det er sjølvstøtt mogleg å kome med endringsforslag på UFT, men UFU har hatt så god tid på seg til å førebu seg.

Desse dokumenta må sendast ut seinast 10 dagar før Ungdommens fylkesting, men alt som ungdomsråda

må drøfte før tinget bør kome ut så tidleg at dei har moglegheit til å ta det opp på eit møte i ungdomsrådet. Tingdokumenta for 2016 vert lagt ved denne saka.

Om det elles er nokre praktiske ting det ønskjer til UFT må dette avklarast slik at administrasjonen har moglegheit til å ordne det. Til dømes:

- Ordstyrarar, om de ønskjer at administrasjonen skal invitere dei.
- Innleiarar, om de ønskjer at administrasjonen skal invitere dei.
- Kva materiell skal trykkast opp?
- Kva gåve skal ein gi til innleiarar?
- Kor mange premiar til leikar?
- Plakatar?
- Anna utstyr?

Val som må førebuast på møtet i desember:

- Redaksjonskomite
- Valkomite
- Kontrollkomite

Anna:

- Korleis skal UFT publiserast?
- Korleis sikre at flest mogleg kommunar deltek?
- Opplegg for det sosiale begge kveldane?
- Kjørereglar for UFT?

Forslag til vedtak

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

UNGDOMMENS FYLKESTING
HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Tingdokument

12.-14. februar 2016

Innhold

Innhold	1
Velkomen til Ungdommens fylkesting 2016.....	2
Program 12.-14. februar 2016	4
Køyrereglar for Ungdommens fylkesting	6
Dagsorden for Ungdommens fylkesting 12.-14. februar 2016	7
Forretningsorden.....	10
Årsmelding 2015 for Ungdommens fylkesutval	11
Rekneskap for Ungdommens fylkesting 2015	17
Forslag til budsjett 2016 for Ungdommens fylkesting.....	19
Ungdommens fylkesting frå A til Å.....	20
Reglement for Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval	23
Vedtekter for Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval	25
Notatar:	29

Velkommen til Ungdommens fylkesting 2016

Det er ein glede å ynskje deg velkomen til Ungdommens fylkesting (UFT) 2016. I år er det Quality Hotel Edvard Grieg i Bergen som er staden for møtet mellom engasjerte ungdom frå heile Hordaland. Det er mange som kjem til Ungdommens fylkesting for første gong i år og Ungdommens fylkesutval (UFU) oppmaner alle til å syte for at både nye og «gamle» deltakarar får ein hyggeleg helg.

Du får ein del dokument i dette heftet som er meint for å rettleie deg gjennom Ungdommens fylkesting. Her er ein oversikt over dokumenta:

1. Tingdokument:

- a. *Program*: Her får dykk ein oversikt over kva som skal skje i helga, med tidspunkt. Viktig å følgje med på programmet, og komme tidsnok til dei forskjellige økta.
- b. *Køyrereglar for Ungdommens fylkesting*: Reglar som alle på Ungdommens fylkesting må følgje.
- c. *Dagsorden*: Dette er oversikta over sakane som vert handsama på Ungdommens fylkesting. Viktig å notere seg her er at dei fleste sakane vert handsama under konstitueringa, som skjer allereie fredag. Så dersom du har alternative forslag på nokre av desse sakane må du vere klar til å fremje dei under konstituering.
- d. *Forretningsorden*: Dette seier noko om korleis sakshandsaminga skjer og korleis du teiknar deg til debatt, osv. Denne trer i kraft under konstitueringa.
- e. *Årsmelding for 2015*: Det er i årsmeldinga UFU fortel om kva dei har jobba med i løpet av 2015. Årsmeldinga skal godkjennast av UFT.
- f. *Rekneskap for 2015*: Rekneskapet visar korleis dei har brukt pengane i 2015. Rekneskapet skal godkjennast av UFT.
- g. *Budsjett 2016*: Budsjettet fortel korleis Ungdommens fylkesutval (UFU) føreslår at ein skal bruke pengar i 2016 og skal verte vedteke av UFT.
- h. *Ungdommens fylkesting frå A til Å*: Her er ein del forklaringar til språket som vert brukt på UFT og som kan vere bra å kjenne til før du kjem til UFT.
- i. *Reglement for Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval*: Hordaland fylkesting har vedteke reglement for UFT og UFU.
- j. *Vedtekter for Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval*: Hordaland fylkesting har vedteke vedtekter for UFT og UFU.

2. Ungdommens planprogram 2015:

Dette er planprogrammet som UFU har jobba etter i 2015, vedteken på UFT 2015.

3. Ungdommens planprogram 2016:

Dette er UFU sitt forslag til nytt planprogram for 2016. Det vil vere mogleg å kome med endringsforslag på alle punkta. Prosessen for korleis dette skal gå føre vert forklart på UFT.

På laurdagen kjem valkomiteen til å prate med alle som ønskjer å stille til Ungdommens fylkesutval i 2016. Alle som er delegatar på UFT har moglegheit til å stille til val. Å vere medlem i UFU er givande, spennande og lærerikt, men kan og vere tidskrevjande i periodar. Tenk gjennom om det er noko for deg og meld din interesse for valkomiteen dersom du er interessert. Du får informasjon om korleis det går føre seg på UFT. Dersom du har nokre spørsmål om det å delta i UFU er det berre å spørje dei som sit der no.

Du vil få utlevert alle tingdokument på Ungdommens fylkesting. Det vil vere trådløst internett i møtesalen. Det er fint om alle tek på seg fine klede til middagen på laurdagen. Og om du har noko allergiar eller anna som hotellet bør vere klar over, så er det fint om du gjer beskjed til Ingeborg Borgen Takle.

Da er det berre å ynskje dykk god lesing og eit triveleg Ungdommens fylkesting 2016!

Med vennleg helsing,

Ingeborg Borgen Takle
Rådgjevar
Hordaland fylkeskommune

Program 12.-14. februar 2016

Fredag

15:00-16:00	Registrering og innsjekk
16:00-16:15	Fylkesordfører opnar og ønskjer velkomen
16:15-16:20	Velkomsttale Agnes
16:20-16:45	Konstituering
16:45-17:00	Pause
17:00-17:20	Presentasjon av Ungdommens fylkesutval 2015
17:20-17:30	Praktisk informasjon
17:30-18:30	Bli kjent
18:30-19:30	Debatt med ungdomsparti
19:30-20:00	Pause før middag
20:00-21:00	Middag
21:00-22:00	Tale og debattkurs
22:00-...	Sosialt

Laurdag

09:00-10:00	Frukost
10:00-10:05	Start
10:05-10:50	Årsmelding og rekneskap
10:50-11:20	Regionalavdelinga informerer om regional planstrategi
11:20-11:35	Innlegg frå gjester
11:35-11:45	Pause
11:45-12:45	Arbeide med forslag til Ungdommens planprogram
12:45-13:00	Pause før lunsj
13:00-14:00	Lunsj

14:00-14:30	Arbeid med forslag til Ungdommens planprogram
14:30-16:00	Forslag og debatt
16:00-16:10	Pause
16:10-17:00	Forslag og debatt
17:00-17:10	Pause
17:10-18:30	Forslag og debatt
18:30-20:00	Pause før middag
20:00-21:30	Formell middag
21:30	Leker (frivillig)

Søndag

09:00-10:00	Frukost
10:00-10:05	Start
10:05-10:15	Fysisk fostring
10:15-10:45	Presentasjon av voteringsorden
10:45-11:15	Sakshandsaming og val
11:15-11:30	Pause og utsjekk
11:30-14:30	Sakshandsaming og val
14:30-15:30	Lunsj
15:30-16:00	Avslutning

Nye Ungdommens fylkesutval må rekne med eit møte etter avslutninga.

Køyrereglar for Ungdommens fylkesting

1. Gjeldande vedtekter skal til ei kvar tid følgjast.
2. Arrangementet er absolutt rusfritt. Dette gjeld frå ein kjem fredag til avreise søndag. Deltakarar vert sende heim for eiga rekning skulle dette punktet bli brote.
3. Dersom ein på noko tidspunkt må forlate hotellet, skal dette avtalast med Ungdommens fylkesutval på førehand, og ein skal gi beskjed når ein går og når ein kjem attende.
4. Hærverk eller anna skade på hotellets eigedom går på eiga rekning.
5. Alle deltakarar er pliktige til å stille presis til møtestart, også etter pausar. Delegater skal ikkje dra heim før møteslutt kl 16:00 på søndag, med mindre noko anna er avtalt.
6. Av omsyn til andre gjester på hotellet skal deltakarar på Ungdommens fylkesting ikkje opphalde seg i gangane etter kl 22:00.
7. Det kjem til å være trålaust internett på hotellet. Vi ser helst at mobilbruk føregår i pausar.

Dagsorden for Ungdommens fylkesting 12.-14. februar 2016

Sak 1/16 Opning

ved Ungdommens fylkesutval sin leiar Agnes Hoshovde Bernes og fylkesordførar
Anne Gine Hestetun

Sak 2/16 Namneopprop og godkjenning av fullmakter

ved administrativ leiar på Ungdommens fylkesting Ingeborg Borgen Takle

Sak 3/16 Godkjenning av innkalling og saksliste

Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

Ungdommens fylkesting godkjenner innkallinga og Ungdommens fylkesutval si innstilling til saksliste

Sak 4/16 Val av møteleiarar

Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

**Ungdommens fylkesting vel:
Bjarte Espeland (Rogaland)
Narve Nilssen (Hordaland)**

Sak 5/16 Godkjenning av forretningsorden

Sjå tingpapira for Ungdommens fylkesutval si innstilling til forretningsorden
Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

Ungdommens fylkesting godkjenner Ungdommens fylkesutval si innstilling til forretningsorden

Sak 6/16 Val av protokollskrivarar

Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

**Ungdommens fylkesting vel:
Ingeborg Borgen Takle (Hordaland fylkeskommune)
Berit Dianne Kilvær (Hordaland fylkeskommune)**

Sak 7/16 Val av protokollunderskrivarar

Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

Ungdommens fylkesting vel:
Henrik Nilsen (Austrheim)
Fredrik Gabrielli (Radøy)

Sak 8/16 Val av tellekorps

Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

Ungdommens fylkesting vel:
Marija Håkonsen Milovanovic (Nordland)
Edvard Hagland (Nordland)

Sak 9/16 Val av redaksjonskomité

Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

Ungdommens fylkesting vel:
Gard Aasmund Skulstad Johanson (Ungdommens fylkesutval)
Hedda Emilie Hidle (Ungdommens fylkesutval)
Martin Blytt (Bergen)

Sak 10/16 Val av valkomité

Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

Ungdommens fylkesting vel:
Åsmund Synnevåg (Askøy)
Thomas Rikstad (tidlegare Ungdommens fylkesutval)
Katrine Garen (avtroppande Ungdommens fylkesutval)
Anniken Strønen Riise (avtroppande Ungdommens fylkesutval)

Sak 11/16 Handsaming av årsmelding 2015

Sjå tingpapira for Ungdommens fylkesutval si innstilling til årsmelding 2015
Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

Ungdommens fylkesting godkjenner Ungdommens fylkesutval si årsmelding for 2015

Sak 12/16 Handsaming av rekneskap for 2015

Sjå tingpapira for Ungdommens fylkesting si innstilling til rekneskap 2015
Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

Ungdommens fylkesting godkjenner Ungdommens fylkesting sitt rekneskap for 2015

Sak 13/16 Handsaming av budsjettforslag for 2016

Sjå tingpapira for Ungdommens fylkesutval si innstilling til budsjett 2016

Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

Ungdommens fylkesting vedtek Ungdommens fylkesutval si innstilling til budsjett 2016

Sak 14/16 Handsaming av Ungdommens planprogram 2016

Sjå tingpapira for Ungdommens fylkesutval si innstilling til Ungdommens planprogram 2016

Ungdommens fylkesutval si innstilling til vedtak:

Ungdommens fylkesting vedtek Ungdommens fylkesutval si innstilling til Ungdommens planprogram 2016

Sak 15/16 Val av Ungdommens fylkesutval for 2016

Valkomiteen legg fram si innstilling til nytt Ungdommens fylkesutval på Ungdommen fylkesting

Forretningsorden

1. Møtet vert leia av to møteleiarar som blir valt av Ungdommens fylkesting.
2. Møteleiarane si rolle under Ungdommens fylkesting er å styre debatten. Det er møteleiarane sitt ansvar å passe på tida, slik at ein har tid til å gjennomføre alle sakane på Ungdommens fylkesting i høve til programmet.

Før debatten skal dei orientera om korleis ein teiknar seg til debatt. Møteleiarane skal halde oversikt over kven som har ordet, samt bestemme tal på replikkar per sak. Møteleiarane har ansvar for at sakene på sakslista blir gjennomført i samsvar med vedtektene. Møteleiarane kan gjere mindre endringar i sakslista og program, dei kan fremje forslag om strek i debatten, og leggje inn pausar der det passar seg. Møteleiarane skal til ein kvar tid vere objektive og nøytrale.
3. Alle tilleggs- og endringsforslag må fremjast frå talarstolen og leverast skrifteleg til møteleiarane. Forslag til Ungdommens planprogram må leverast inn før kl. 20.30 laurdag kveld.
4. Representantar som ynskjer å halde innlegg i debatten, viser dette til møteleiarane ved å løfte delegatskiltet sitt i været.
5. Møteleiarane opplyser om kven neste talar er når ein delegat får ordet.
6. a. Under eit innlegg kan andre delegatar be om ein replikk. Replikkordskiftet gjennomførast før neste innlegg. Innleggshaldar kan, etter replikkane, halde svarreplikk.

b. Taletida på innlegg skal ikkje vere lengre enn tre minutt. Kvar representant kan få ordet inn-til to gonger i same sak, då med maksimalt tre og to minutt. Ein replikk varer maksimalt eitt minutt.
7. Saksopplysningar teiknast ved å markera ein «T» med delegatskiltet og ei flat hand. Desse sleppast til etter innlegg og før replikkordskifte.
8. Når det framsetjast forslag om strek frå møteleiar, skal nye talarar gjevast anledning til å teikne seg før strek blir satt.
9. Votering går føre seg ved opprekning av delegatskilt. Ved personval skal skriftleg votering foretas dersom nokon av delegatene krev det.
10. Protokollen førast av protokollskrivarar. Etter møteslutt skal protokollen signerast av protokollskrivarane og to protokollunderskrivarar.

Årsmelding 2015 for Ungdommens fylkesutval

Samansetting av Ungdommens fylkesutval (UFU)

Namn	Stilling	Organisasjon	Valperiode
Agnes H. Bernes	Leiar	UFU	1 år
Gard Johanson	Nestleiar	UFU	1 år
Hedda Emilie Hidle	Medlem	UFU	1 år
Vegard Kleppe	Medlem	UFU	1 år
Miriam Seim	Medlem	Lindås kommune	1 år
Henrik Tvedt	Medlem	Fjell ungdomsråd	2 år
Oda Mo Eikefedt	Medlem	Modalen kommune	2 år
Erik Pedersen	Varamedlem	Austevoll UKS	1 år
Sunniva Grov Framnes	Varamedlem	Stord Ungdomsråd	1 år
Katrine Garen	Varamedlem	Eidfjord Ungdomsråd	1 år
Anniken Strønen Riise	Varamedlem	Ungdommens bystyre	1 år

Samansetting av kontrollkomiteen

Namn	Stilling	Organisasjon	Valperiode
Cecilie Fredheim	Leiar	Tidligere UFU-medlem	1 år
Stine Hegdal	Medlem	Tidligere UFU-medlem	1 år
Oskar Kienitz	Medlem	Samnanger Ungdomsråd	1 år

Opplæring og helse – Vegard, Henrik og Sunniva

Kalenderåret 2015 har vore eit effektivt år for opplæring- og helseutvalet. Me har mellom anna fremja eit forslag om at talet rådgjevarar skal reflektere talet elever ved skulen dei er tilsett, funnet ut om klagerett på vurdering av første termin og vi har jobba godt med at det ikkje skal leggst opp til utgifter utover det grunnstipendet dekker. Til dømes var Vegard i Vestnytt (Sotra og øygarden sin lokalavis) fredag 13. november der han kjempa saken for skuleelevar på Sotra vidaregåande. Me har vore aktive pådrivarar for at det skal verte oppretta elev og lærlingombod, og me var positivt overfor opprettinga av mobbeombod. Me spurte opplæringsavdelinga i Hordaland korleis det var med nettbaserte bøker og me fekk svar om at alle skuler skal bruke det, eller at alle skal ha krav på det.

Vi sendte ein orientering til opplæringsavdelinga på fylket, og til andre fylker, angående korleis omvendt undervisning praktiserast. Me fann ut at det er læraren som sjølv veljar den type undervisning som han eller ho ynskjer, og elevar kan påverke kva for nokre metodar som skal brukast. I byrjinga av desember reiste Gard og Vegard til Oslo, der dei var på stortinget og fremja eit ynskje om oppretting av eit nasjonalt ungdomsråd, som skal likestilles med senior elderrådet.

Vegard Tobias Kvalheim Kleppe håpar å få ein snarleg slutt på at elevar ved Sotra vidaregåande skule må bidra økonomisk til si eiga undervisning. FOTO: KETIL FALCH

Jobbar for at Sotra-elevar skal sleppe å betala skuleutstyr

Elevar ved teknologilina på Sotra vidaregåande skule må dekke kostnader til utstyr. Vegard Tobias Kvalheim Kleppe i Ungdommens fylkesutval har jobba lenge for å få løyst denne saka.

Sunnhordland
ONSDAG 18. oktober 2015 Nr. 208 123. årg. Løstpris kr 25,- www.sunnhordland.no

Vil ha sunnare skulemat

Det er difte nemningar som har fått mest kassettene på dei vidaregåande skulene i fylket. Spørj om dei som dei kassettene trekkjer framstegene er godt vil er det også om det er å seia i skulemat. Sunniva Grov Framnes og Ungdommens fylkesutval har fått...

Skular vil gjere som Fitjar vidaregåande skule, nemlig å ha ein på fylkeskommunen sitt prosjekt, «Helsefremmende skule». Maten i kantina på Sotra vidaregåande skule er for betre saken passert med mat. Side 2, 3

Blant dei beste i landet

Lars Erik Borchsenius har gjort seg utmerkt i sin faglige og helsearbeid i skulen. Han er medlem i utval og har fått gode tilbakemeldingar. Side 11

Samnanger besøk

Representantane Henrik Tvedt og Sunniva Grov Framnes var på besøk på samlinga til Kvam og Samnanger ungdomsråd, der dei jobba for betre samarbeid mellom ungdomsråda. Der snakka dei om kva UFU held på med, øvde på forskjellige debatt teknikkar og øvde på å skrive forslag til plan programmet. Der blei dei og invitert til Samnanger sin ungdomsklubb, og fekk sett det flotte tilbudet som dei tilbyr.

Sunnare mat i kantina

Representanten Sunniva Grov Framnes var i haust intervjuet av lokalavisa Sunnhordland angående UFU sitt arbeid for sunnare mat i kantinen i Hordaland. Reportasjen var ein suksess, leger og helsesøstres støtta opp saka i eit nytt intervju.

Kultur og ressurs – Oda og Katrine

Oda Mo Eikefet og Katrine Riber Garen er medlemmane av kultur og ressurs dette året. Me har vore heldige å fått moglegheita til å engasjere oss i mykje forskjellig. Under dialogdagen møtte me blant

anna kultur- og idrettsavdelinga ved Marianne Ose Askvik og Tone Stedal Haugland, me snakka om ungdommens planprogram, og vår deltaking i UKM. Me hadde og møte med fylkesdirektør for regional Bård Sandal og fekk informasjon om regionalavdelinga og regional planstrategi.

Oda Mo Eikefet har dette året delteke i eit klimaprojekt arrangert av Hordaland fylkeskommune og den irske klimaorganisasjonen eco-UNESCO. Det har vore eit samarbeid mellom Hordaland fylkeskommune, Hordaland ungdommens fylkesutval, Natur og ungdom og Changemaker. Anniken Strønen Riise og Hedda Emilie Hidle var og deltakarar frå Ungdommens fylkesutval. Me reiste i oktober til Dublin, for å delta på eit klimaseminar, arrangert av eco-UNESCO, som varte i tre dagar. Desse dagane lærte me veldig mykje om global oppvarming og klimaproblem, men og om ungdomspåverknad og korleis me som ungdommar kan delta aktivt i klimadebatten. Prosjektet er ikkje slutt enda, etter som deltakarane i prosjektet som var med til Dublin, planlegg ulike klimaorienterte arrangement i Bergen.

I september deltok Oda Mo Eikefet, i lag med Vegard Tobias Kvalheim Kleppe og Miriam Louise Seim på DEMO-konferansen arrangert av Ungdommens fylkesutval i Sør-Trøndelag. Konferansen handla om demokrati og ungdomspåverknad. Konferansen var svært interessant og me fekk sjå mange debattar om til dømes kommunereform, og møtte politisk interesserte ungdommar frå heile landet. Me deltok og i arbeid saman med andre ungdommar der me drøfta korleis me kan påverke politikarar og fremje ungdommens sitt syn på politiske saker.

Me la fram den vedtekne politikken i ungdommens planprogram om folkehelseplanen. Denne politikken handla om kor viktig folkehelse er for unge, og me skreiv om blant anna rusmisbruk blant ungdom og om mat og drikkevanar i skulesamanheng.

I haust kommenterte me klimaplanen sitt handlingsprogram. Me har og mot slutten av året fått oppklara omstendene rundt HFKopp, som er ein del av Ungdommens fylkesting sitt planprogram, men ikkje eksisterer som post i budsjettet lenger. I mars kommenterte me saman med samferdsel Regional plan for areal og transport på Haugalandet.

Kultur og ressurs har blant anna uttalt om budsjettet at me stiller oss positive til auken frå 200 000 til 400 000, i budsjettposten "utlån av fylkeskommunale gymsalar", då dette er eit nyttig tilbod for barn og unge, og er ein del av ungdommens planprogram.

Kultur og ressurs kom, i samarbeid med UFU samferdsel, med ein uttale til regional transportplan for Bergensområdet, der me poengterte at det var lite fokus på barn og unge sine behov innanfor temaet.

Katrine Riber Garen har i haust og vinter delteke i ei UKM arbeidsgruppe, der fleire ungdommar arbeider med ungdommens fylkesmønstring som skal vere 15.-17. april. Dei har diskutert aktivitetar, program og kickoff på fylkesmønstringa, og ho syns arbeidet er veldig spennande.

Me har hatt eit flott år i Ungdommens fylkesutval, og me ser tilbake på mange gode, verdifulle erfaringar, og takkar for samarbeidet med alle medlemmar i ungdommens fylkesutval.

Samferdsel – Hedda og Erik

Året 2015 har UFU fått orienteringar frå Skyss angående korleis avgangar er tilpassa skuletidene og korleis korrespondansen mellom avgangar leggjast opp, og frå Samferdselsavdelinga angående trafikksikringsutvalet. UFU har hatt fleire møter med Skyss der me har diskutert måla og tiltaka i Ungdommens Planprogram. Me ynskjer å fortsette vidare med dette samarbeidet og forbetre kollektivtilbodet. Samarbeidet med Skyss har vore bra året 2015.

I løpet av året har me skrive uttaler til Regional plan for areal og transport på Haugalandet og Regional areal- og transportplan for Bergensområdet saman med kultur og ressurs. UFU har også skrive ein uttale til Trygt Heim-ordninga, som var eit tema i eit av måla som blei fjerna på Ungdommens fylkesting i byrjinga av 2015.

Budsjettet 2016 for Hordaland fylkeskommune kom UFU med forslag til at prisen på ungdomskortet ikkje skal aukast, gratis internett på all kollektivtransport, og nattaksten skal gjelde med ungdomskortet, eller fjernast.

Eigen organisasjon – Miriam og Anniken

Me har, også i år, hatt stort fokus på å synleggjere oss sjølve. Vi har bl.a. presentert oss for administrasjonen i HFK. Vi har også oppretta ein instagramkonto, som enda ein sosial delingsplattform. Vi har også vært flinke med å hyppig dele innlegg og saker på facebook. Vi har også vore med i arbeidet med å utforme dei heilt nye nettsidene til HFK, saman med administrasjonsavdelinga. Vi har arbeida godt opp mot ungdomsrådene, og både Modalen og Osterøy kommune har oppretta ungdomsråd i år. Vi deltok også på årets barne- og ungdomskonferanse. Der sto me på stand, og promoterte UFU og UFT. I tillegg har oppstartsfasen til Nasjonalt ungdomsråd vore veldig vellukka og rådet har kom-

men godt i gang. Leiar i UFU har vært på to møter med nasjonalt Ungdomsråd, eit i Oslo, og eit som UFU var med å arrangere i Bergen.

Sogn og Fjordane fylkesting 2015

Representantane Vegard Tobias Kvalheim Kleppe og Miriam Louise Seim var på besøk hos Fylkesting for Ungdom Sogn og Fjordane som observatørar. Her ble vi godt tatt i mot av både ungdomspolitisk utvalg i S&F. og hotellet. Dag en gikk for det meste ut på å "mingle" og bli kjent med de andre delegatene. Vi fikk nyte god mat og drikke, og satt i godt selskap med våre fylkesgrensenaboer.

Laurdag var en dag full av godt program, og bra debatt og diskurs. Vi såg at FFU praktiserte å invitere politiske ungdomspartier. Dette syntes vi var rart, i forhold til vårt eget system, men vi så raskt at dette fungerte godt. Videre hadde UPU valgt et tema for tinget, økonomiske nedskjæringer i fylket, og de hadde i den anledning invitert fylkespolitikere for å utgreie og å svare på spørsmål som salen hadde å by på. Dette syntes vi var et kjempebra punkt i programmet, og var absolutt med på å skape debatt og politisk innsikt i salen.

Me hadde også eit møte med fylkesordføraren Åshild Kjelsnes (Ap), kor vi fekk svar på mange spørsmål, spesielt vedrørende Elev- og læringsombod.

Møte med BIR

Representantane Miriam Louise Seim og Gard Aasmund Skulstad Johanson deltok på møte med BIR sin kommunikasjonsråd-

givar torsdag den 21.01.2016. Her blei vi orienterte om den nye gebyrordningen, og hvilke satsninger de har i fremtiden. Vi stilte også spørsmål om kildesortering, med trykk på dei videregående skulane i Bergen kommune.

Nettverkssamling

UFU arrangerte ei nettverkssamling på Edvard Grieg Quality Hotell. Nettverkssalinga hadde som føremål å skape band mellom dei UFU og dei ulike ungdomsråda, men også samspel mellom råda imellom. Temaet for nettverkssamlinga var i år "utdanning", og i den anledning inviterte vi leder for opplæring og helseavdelinga på HFK. Vi hadde også workshop til planprogrammet vårt.

Administrasjonen

Hordaland fylkeskommune har tre tilsette som jobbar for å legge til rette for Ungdommens fylkesutval. Det er Ingeborg Borgen Takle, som er rådgjevar og sekretær for Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval, Dianne Kilvær, som organiserer store arrangement som Nettverkssamlinga og Ungdommens fylkesting og som tek seg av bestilling av reiser, påmelding til kurs og hotellovernattingar, og Thamina Akter Khan som tek seg av bestilling av møterom og mat og drikke til desse. Samarbeidet mellom administrasjonen og Ungdommens fylkesutval har gjennom året vore bra.

Ord frå leiar

Året 2015 har vært eit flott år for UFU. Det har vært eit år der me har fått mykje politikk igjennom, der me har hatt gode samarbeid og har blitt mykje meir synlege blant ungdom.

Etter tinget i 2015 var det mange nye medlemmer i UFU, derfor bestemte me at eit av våre første møter skulle vere eit helgemøte der ein hadde fokus på det sosiale. Dette førte til at UFU var ein knytt gjeng allereie frå første stund, noko som har gjort at me fekk eit godt samarbeid innåt i rådet og me har kunne jobba meir effektivt med sakar. Vi har i år hatt 4 helgemøter, fordi det er på dei møta ein får gjort mest.

2015 har og vært året der UFU har blitt mykje meir synlege. Vi har fått mykje betre kontakt med ungdomsråda i Hordaland, noko som førte til rekord mange påmeldte til nettverkssamlinga i år. Det er og fleire politikarar som har lagt merke til oss, og me har blitt bedt om å ta stilling til saker utan å måtte be om det først.

Det er ikkje bare lokalt vi har blitt meir synlege, men også nasjonalt. Vi har vert på Stortinget to gonger, ein gong gjennom Nasjonalt Ungdomsråd og ein gong for å møta Hordalandsbenken. Vi har og hatt møte med Knut Arild Hareide for å snakke om lovfesting av ungdomsråd og nasjonalt ungdomsråd.

Sjølv om me har fått til ganske mykje i år, så må UFU jobbe med ein del ting. Det å jobbe med sakar utanom møter er noko ein må bli betre på. Oppmøte på møta har heller ikkje alltid vært like bra, så det er også noko ein må jobbe med. Men bortsett frå det så har 2015 vært eit bra år for UFU. Eg er utruleg heldig som får lov til å vere leiar for ein så fantastisk gjeng som UFU, eg sett pris på alle saman!

Tusen takk for eit fantastisk år!

Agnes Hoshovde Bernes
Leiar
Ungdommens fylkesutval i Hordaland

Rekneskap for Ungdommens fylkesting 2015

Ungdommens fylkesting	Rekneskap 2015	Budsjett 2015	Avvik
11011 Trykking	3000	23000	20000
11150 Bevertning/matvarer	171000	156000	-15000
11231 Møteutgifter	98000	115000	17000
11401 Gåver	4000	5000	1000
11500 Kurs / kompetanseheving	68000	45000	-23000
11600 Bilgodtgjersle	3000	14000	11000
11610 Kostgodtgjersle	9000	4000	-5000
11696 Honorar	7000	10000	3000
11700 Reiseutgifter	19000	48000	29000
12780 Kjøpte tjenester	10000	0	-10000
Totale utgifter	382000	420000	38000
16231 Inntekt kursverksemd	124000	150000	-26000
Totale inntekter	124000	150000	-26000
Balanse	-258000	-270000	14 000

Ungdommens fylkesutval har gjennomført to store arrangement, Ungdomens fylkesting og Nettverkssamlinga over 3 dagar kvar, og har vore aktivt med på kurs, konferansar, og andre arrangement, i tillegg til å hatt mange møter. På tross av dette har Ungdommens fylkesutval klart å halde seg innanfor budsjetttramem på 270 000 kr med ein balanse på 14 000 kr i pluss.

Det er nokre postar kor ein har gått over budsjettet og det er i hovudsak i samband med dei to store arrangementa. Det er første året med tre-dagars arrangement og difor er det vanskelegare å budsjettere. Budsjettet er på desse punkta overskride med 38 000 kr (Bevertning/matvarer og Kurs/kompetanseheving), og på inntektssida fekk ein inn 26 000 kr mindre enn budsjettet på dei same arrangementa. Den andre posta kor ein har gått over budsjettet er diett samband med reise. Dette er pengar ein får når ein reiser langt og må ete på vegen. Budsjettet er på desse punkta overskride med 5 000 kr.

På alle dei andre postane har det vore brukt mindre, og til dels mykje mindre, enn det var budsjettet. Særskilt på Reiseutgifter har ein brukt 29 000 kr mindre enn planlagt. Sjølv om Ungdommens fylkesutval har delteke på kurs og konferansar er det ein stor sum som ikkje vart brukt. Det kan nok ha ein

samanheng med at det tidleg vart klart at Ungdommens fylkesting 2015, som vart helde i februar, gikk over budsjettet og ein valde då å vere litt restriktiv med deltaking på kurs for å vege opp for dette i budsjettet.

Alt i alt kan ein vere nøgd med eit rekneskap som visar til stor aktivitet, og framleis ligg innafor budsjett.

Forslag til budsjett 2016 for Ungdommens fylkesting

Ungdommens fylkesting	Budsjett 2016	Rekneskap 2015	Budsjett 2015	Avvik
11011 Trykking	7000	3000	23000	20000
11150 Beverting/matvarer	181000	171000	156000	-15000
11231 Møteutgifter	100000	98000	115000	17000
11401 Gåver	3000	4000	5000	1000
11500 Kurs / kompetanseheving	80000	68000	45000	-23000
11600 Bilgodtgjersle	9000	3000	14000	11000
11610 Kostgodtgjersle	9000	9000	4000	-5000
11696 Honorar	12000	7000	10000	3000
11700 Reiseutgifter	29000	19000	48000	29000
12780 Kjøpte tjenester	0	10000	0	-10000
Totale utgifter	430 000	382000	420000	38000
16231 Inntekt kursverksemd	150000	124000	150000	-26000
Totale inntekter	150000	124000	150000	-26000
Balanse	-280 000	-258000	-270000	14 000

Ungdommens fylkesting frå A til Å

Debatt: Diskusjon der man kjem med argument for ei sak. På UFT skal vi debattere sakene i Ungdommens planprogram, forslag til nye saker og vedtekter.

Delegat: Ein deltakar på UFT som har tale-, forslags- og stemmerett.

Endringsforslag: Delegatane på UFT kan kome med forslag til endringar på punkta som allereie står i Ungdommens planprogram. Dei kan anten endre innhaldet eller formuleringa i punktet.

Etterretning: Å ta noko til etterretning tyder at ein merkar seg innhaldet i ei sak, utan at ein tek direkte stilling til det eller gjer noko meir med det.

Forretningsorden: Spelereglar for korleis møtet skal haldast. Forretningsorden kan sei noko om kven som kan møte og stemme, taletid og korleis debatten og votering skal gå føre seg. Forretningsorden er noko av det fyrste som vert tatt opp på eit møte, sånn at alle veit korleis møtet skal gå føre seg.

Formelt antrekk: Middagen på laurdag er formell! Formelle klede er ikkje joggebukse, ikkje college-genser men dress/skjorte eller kjole!

Forslag: Delegatane kan kome med forslag til nye saker til Ungdommens planprogram. Det er lurt å forberede dette på førehand og gjerne diskutere med medlemmene i ungdomsrådet. Forslaget treng ikkje ha noko å gjere med det som allereie står i Ungdommens planprogram. Alle forslag skal leverast inn skriftleg, og må bli fremma frå talarstolen slik at alle delegatane kan diskutera det. Redaksjonskomiteen vil hjelpe til dersom du treng hjelp med å skrive forslaget.

Fylkesordfører/fylkesvaraordfører: Leiaren og nestleiaren av det vaksne fylkestinget. Anne Gine Hestetun er fylkesordfører og representerer Arbeidarpartiet, medan Pål Kårbø er fylkesvaraordfører og representerer Kristeleg Folkeparti.

Gjester: Personar som av ulike grunnar er invitert til UFT. Gjester har talerett, men ikkje forslagsrett og stemmerett

Innlegg: Den forma ein vanlegvis brukar når ein tek ordet. Ein kan teikna seg til innlegg ved å vise teiknet som møteleiaren forklarar på UFT. Ein kjem då på talelista og får som regel ei viss tid til rådighet, gjerne rundt 3 minutt, til å leggje fram sitt syn på ei sak. Andre kan kome med replikkar på ditt innlegg.

Innstilling: Ei tilråding av kva man skal stemme i ei sak. UFU kjem med innstilling til forretningsorden, møteleiaren, protokollskrivaren, protokollunderskrivarar, redaksjonskomité og valkomité. Delegatane på UFT treng ikkje stemme i tråd med innstillinga dersom dei ikkje er einige.

Kontrollkomité: UFT si vaktbikkje. Arbeidsoppgåvene til kontrollkomiteen er å passe på at UFU og UFT arbeider etter dei gjeldande vedtektene. Kontrollkomiteen består av tre medlemmar, og vanlegvis er det ungdommar som tidlegare har vore medlemmar i UFU.

Konstituering: Å konstituere møtet vil seie å fatte ein rekke vedtak som klargjer korleis møtet skal verte heldt, som til dømes val av møteleiare, referentar og vedtak av dagsorden og forretningsorden.

Legge til grunn: Under votering mellom to alternativ vert eitt av alternativa lagt til grunn. Dei som er ueinige med det som vert lagt til grunn må aktivt vise stemmeteikn.

Møteleiarar: Dei som har ansvaret for å leie møtet etter dei reglane som UFT sjølv har vedteke i forretningsorden. Dei skal vere nøytrale, og styre talelista slik at alle får sagt si meining. Det er møteleiarane som tildeler ordet til dei som ønskjer å sei noko. Møteleiarane har ansvar for at debatten avsluttast innan den tidsramma ein er blitt einige om.

Mål og tiltak: I Ungdommens planprogram finner du både mål og tiltak. Til dømes: Dersom målet er at UFU skal dra til månen, så er tiltaket å bygge rakett.

Observatør: Ein deltakar som er med på UFT for å observera. Observatørane ikkje talerett, forslagsrett og stemmerett. Dei kan få andre til å foreslå sin sak dersom dei ønskjer det.

Plenum: I fellesskap.

Protokoll: Det formelle namnet på referatet som vert skrive under møtet. Protokollen inneheld til dømes kven som stiller forslaget, resultat av votering og talet på røyster som er for og mot.

Protokollskrivarar: Dei som skriv protokollen, på UFT er det to personar. Protokollen vert skriven av administrasjonen i Hordaland fylkeskommune og vert på vegne av Ungdommens fylkesting underskriven av to delegatar.

Redaksjonskomité: Ein komité som skal gå gjennom alle forslaga, sortere dei i eit forståeleg dokument og utføre språkvask. Redaksjonskomiteen skal også innstille på kva saker som kan realitetsbehandlast. Redaksjonskomiteen skal hjelpe delegatane med å skrive forslag dersom dei ønskjer det. Dei kan også kome med eigne forslag som har same intensjon som innsendte forslag.

Reglement: Ungdommens fylkesting sitt oppdrag og mandat slik det vaksne fylkestinget har vedteke det.

Replikk: Når nokon held eit innlegg som ein er ueinig i, kan ein teikne seg til replikk. Replikk er altså ein kommentar til eit innlegg. I de fleste samanhengar ber ein ikkje om replikk for å uttrykke einighet, då dette tek unødvendig tid. Dei som ber om ordet til replikk får ordet rett etter innlegget er ferdig. Det er ikkje lov til å teikne replikk på replikk, men innleggshaldar har anledning til svarreplikk.

Saksliste: Ei liste over saker som skal behandlast på møtet, og kva rekkjefølgje dei skal behandlast i.

Saksopplysing: Dersom nokon under debatten har sagt noko ein veit er ukorrekt, kan ein ta ei saksopplysing for å kome med ein kort faktaopplysning til saken. Ei saksopplysing er ein relevant og forklarande faktaopplysning, det er viktig å hugse at ikkje alle faktaopplysingar er saksopplysingar. Dei må altså vere relevante og forklarande.

Simpelt fleirtal: Det alternativet som får flest stemmer vinn.

Stemmeføre: Dei som kan stemme under UFT.

Strek: Å setje strek for debatten betyr at ingen fleire kan be om ordet. Møteleiarane skal gi beskjed før dei set strek, slik at alle som vil sei noko får mogelegheit til å teikne seg til debatten.

Strykingsforslag: Delegatane på UFT kan leggje fram forslag om å fjerne delar av Ungdommens planprogram og vedtekter. Dette skal leverast inn skriftleg, men også fremmast på talarstolen.

Talarstol: Det er her magien skjer! Deltakarane legg fram forslaga sine. Dersom ein har eit forslag må ein ta til motet og klatre opp på talarstolen. Talarstolen bit ikkje, men dersom ein er ny kan det lønne seg å helse på den i ein pause før ein debutterer i ein debatt. Det er heilt greitt å snuble litt i sine eigne ord eller sjå ned i eit nedskrive manus, ingen forventar at ein skal vere proff dei fyrste gongane.

Tellekorps: Dei som har ansvaret for oppteljing av stemmene under voteringane. Tellekorpsset vert valt under konstitueringa i starten av møtet.

Teikne seg til debatt: Gi beskjed til møteleiarane om at ein vil seie noko i debatten.

UFT: Ungdommens fylkesting. Samlinga for ungdomsråd og ungdommens kommunestyre i Hordaland.

UFU: Ungdommens fylkesutval (UFU) er arbeidsutvalet til UFT. Det er dei som blir valt på UFT, og som skal jobbe med politikken som blir vedtatt på UFT.

Ungdommens planprogram: Eit dokument som inneheld all den politikken og dei sakene som UFT vedtek. Ungdommens planprogram er delt inn i dei same områda som Hordaland fylkeskommune. Det er delegatane på UFT som vedtek kva som skal stå i det nye Ungdommens planprogram.

Ungdomsråd/ungdommens kommunestyre: Gruppe ungdommar som er vald frå sine skular, organisasjonar, klubbar eller liknande for å jobba med saker som angår ungdom i kommunen sin. Representantar frå ungdomsråd/ungdommens kommunestyre er delegatar for sin kommune på Ungdommens fylkesting.

Valkomité: Ein komité som jobbar med val av nye representantar til UFU og desisjonskomiteen. Valkomiteen held intervju under UFT og lagar ei innstilling som det skal voterast over på søndag. Ta kontakt med valkomiteen om du er interessert i å vere med i UFU!

Vedtak: Det som vert bestemt eller avgjort.

Vedtekter: Ein serie samanhengande formelle reglar og føresegnar for korleis UFU og UFT skal fungere.

Votering: Avstemming. Den prosessen som skjer når delegatane skal stemme over dei ulike forslaga.

 rsmelding: Informasjon om kva som har blitt gjort av UFU sidan f rre UFT.

Reglement for Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval

Vedteke på fylkestinget i Hordaland 11.06.2014

Ungdommens fylkesting skal som regionalpolitisk pådrivar og samordnar innanfor sitt ansvarsområde arbeida med overordna politikktutforming for ungdom i Hordaland, og for Ungdommens fylkesting si eiga verksemd. Ungdommens fylkesting, og deira underorgan Ungdommens fylkesutval, skal gjera endeleg vedtak i enkeltsakar innanfor eigen organisasjon, og skal elles vera eit sjølvstendig og parti-politisk nøytralt rådgjevande organ for fylkeskommunen i sakar som vedkjem ungdom.

1. Samansetjing

Ungdommens fylkesting har 66 medlemmer, med to representantar frå alle kommunale ungdomsråd i fylket. Dei kommunane som ikkje har ungdomsråd vel to representantar frå kommunen.

2. Oppgåver

a. Ungdommens fylkesting kan innan sitt arbeidsområde:

- Gi fråsegn til forslag til økonomiplan og årsbudsjett
- Gi fråsegn til regionale planar med verknad for ungdom
- Gi fråsegn til saker som fylkeskommunale organ legg fram
- Gi råd i alle saker som gjeld levekår for ungdom knytt til fylkeskommunal verksemd
- Arbeide for å utvikle eigen organisasjon og verksemd

Ungdommens fylkesting kan på eige initiativ ta opp saker som er relatert til fylkeskommunal verksemd.

Protokoll frå Ungdommens fylkesting, og det nye handlingsprogrammet, vert lagt fram for fylkestinget innan 1. juli. Ungdommens fylkesutval skal godkjennast av fylkestinget.

Ungdommens fylkesting skal ikkje handsame saker som gjeld enkeltpersonar.

b. Saker der Ungdommens fylkesting har avgjerdsmynde:

- Saker som fylkeskommunale organ delegerer til Ungdommens fylkesting.
- Saker som gjeld eigen organisasjon, mellom anna, planprogram, budsjett og val av Ungdommens fylkesutval.

c. Saker der Ungdommens fylkesting gjev tilråding:

- Saker om fylkeskommunal verksemd med verknad for ungdom.
- Vedtekter for Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval.

d. Fråsegner

- Ungdommens fylkesting kan gi sjølvstendige fråsegner innan sitt ansvarsområde, både til fylkeskommunale organ og eksterne organ.

3. Arbeidsform

Ungdommens fylkesting har eitt møte i februar kvart år.

Ungdommens fylkesutval vert vald på Ungdommens fylkesting og består av leiar, nestleiar og 5 medlemmer, samt fem varamedlemmer. Ungdommens fylkesutval er eit utførande organ og skal jobbe med Ungdommens planprogram som vert vedteke på Ungdommens fylkesting. Ungdommens fylkesting

fastset vedtektene som styrer både Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval, vedtek budsjettet og godkjenner rekneskapet.

Ungdommens fylkesutval har møte kvar måned.

Hordaland fylkeskommune sitt ansvar er å:

- leggje fram saker som gjeld levekår for ungdom og som kan ha innverknad på desse for Ungdommens fylkesting i god tid før dei skal avgjerast
- auke kompetansen til Ungdommens fylkesting innan lokaldemokratiet
- auke kompetansen til Ungdommens fylkesting i samband med administrative og politiske prosessar.
- oppnemne ein politisk kontaktperson til Ungdommens fylkesting.

4. Sakshandsaming

For Ungdommens fylkesting gjeld reglement for sakshandsaming så langt det passar.

Vedtekter for Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval

Vedteke på fylkestinget i Hordaland 09.06.2015

§ 1 Heimelsgrunnlag og formål

- 1.1 Gjennom Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal ungdom i Hordaland ha reell medverknad, kunne påverke politiske saker i fylket og auke ungdomens samfunnsengasjement. Vidare skal Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval stimulere til politiske engasjement samt få opplæring i og erfaring i demokratiske prosessar.
- 1.2 Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal vere eit høyrings- og rådgjevande organ for Hordaland fylkeskommune.
- 1.3 Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval kan sjølve ta opp saker dei ønskjer fremma med administrasjonen og/eller politiske organ i fylkeskommunen.

§ 2 Ungdommens fylkesting

- 2.1 Ungdommens fylkesting skal vere partipolitisk nøytralt. Representantane representerer kommunen sin og ikkje eit politisk parti.
- 2.2 Ungdommens fylkesting sine møte er opne for alle som er interessert.
- 2.3 Ungdommens fylkesting skal ha ein årsmøtefunksjon ovanfor Ungdommens fylkesutval, der Ungdommens fylkesutval rapporterer til Ungdommens fylkesting om sitt arbeid. Ungdommens fylkesting skal behandle fjorårets rekneskap, årsmelding og forslag til budsjett for kommande periode. Ungdommens fylkesting lagar eit Ungdommens planprogram for kva saker Ungdommens fylkesutval skal arbeide med det kommande året. Det er Ungdommens fylkesting som vel representantar til Ungdommens fylkesutval.
- 2.4 Ungdommens planprogram er det øvste politiske dokumentet. Formålet med, og oppbygginga av, Ungdommens planprogram er utdjupa i eit eige dokument.

Oppstår det konflikt mellom Ungdommens planprogram og andre vedtak gjort i Ungdommens fylkesting eller Ungdommens fylkesutval, gjeld Ungdommens planprogram som Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval sin politikk. Utdjupingsdokumentet kan endrast ved 2/3 fleirtal på Ungdommens fylkesting.
- 2.5 Ungdommens fylkesutval har moglegheita til å gjere redaksjonelle endringar i Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval sine dokument.
- 2.6 Ungdommens fylkesutval avgjer deltakaravgifta for neste Ungdommens fylkesting.

Samansetting

- 2.7 Kvar kommune i Hordaland blir inviterte til å sende to frivillige og engasjerte representantar til Ungdommens fylkesting som delegatar. Representantane skal veljast frå ungdomsråd eller ungdommens kommunestyre. I kommunar som ikkje har ungdomsråd eller ungdommens kommunestyre bør kommunen sende 2 frivillige ungdommar til dømes frå elevråd eller liknan-

de.

- 2.8 Ungdommens fylkesting skal bestå av ungdom mellom 15 og 20 år med tilknytning til fylket. Det vil seie at ein kan delta frå og med det kalenderåret ein fyller 15 år, og til og med det året ein fyller 20 år.
- 2.9 Alle medlem og varamedlem av Ungdommens fylkesutval har delegatstatus. Medlem og varamedlem av Ungdommens fylkesutval representerer Ungdommens fylkesutval, og ikkje kommunen dei kjem frå.
- 2.10 Ungdommens fylkesting skal så langt som råd ha kjønnsbalanse, og det bør også rekrutterast ungdom med minoritetsbakgrunn. Kommunane blir oppfordra til å sende ein gut og ei jente.
- 2.11 Ungdommens fylkesutval kan invitere relevante organisasjonar og personar til Ungdommens fylkesting for å orientere om ein skilde saker.

Møte

- 2.12 Ungdommens fylkesting avhaldas ein gong i året og skal arrangerast innan utgangen av februar, så lenge Ungdommens fylkesutval ikkje bestemmer noko anna.
- 2.13 Dersom Ungdommens fylkesutval finn det nødvendig kan dei innkalle til ekstraordinært Ungdommens fylkesting.
- 2.14 Ungdommens fylkesutval kallar inn til Ungdommens fylkesting to månadar før Ungdommens fylkesting skal arrangerast.
- 2.15 Forslag til dagsorden, gjeldande vedtekter, gjeldande Ungdommens planprogram, forslag til nytt Ungdommens planprogram, rekneskap og årsmelding skal vere representantane i hende seinast ti dagar før Ungdommens fylkesting skal arrangerast.
- 2.16 Ungdommens fylkesutval innstiller på Ungdommens planprogram, forretningsorden, møteleiarrar, protokollskrivarar, protokollunderskrivarar, redaksjonskomité og valkomité som så skal godkjennast av Ungdommens fylkesting.
- 2.17 Ungdomsråd og alle mellom 15 og 20 år i fylke kan melde inn saker til Ungdommens fylkesting. Saker skal meldast inn til Ungdommens fylkesutval seinast 5 veker før Ungdommens fylkesting. Ungdommens fylkesutval bør m.a. bruke media for å nå ut til ungdomane i fylket.
- 2.18 Vedtak blir gjort med simpelt fleirtal, med unntak av endringsforslag til vedtektene – da det blir gjort med 2/3 fleirtal. Ved stemmelikskap blir saka teken opp til omvotering, ved framleis stemmelikskap gjer leiaren av Ungdommens fylkesutval si røyst utslaget. Ungdommens fylkesting er vedtaksført når meir enn halvparten av medlemmane er tilstade.
- 2.19 På Ungdommens fylkesting bør det vere politisk og administrativ representasjon frå Hordaland fylkeskommune.
- 2.20 Dersom deltakarar bryt vedtektene til Ungdommens fylkesting, eller køyrereglane vedtekne på Ungdommens fylkesting, kan dei bli heimsende etter vedtak i kontrollkomiteen.

Komitear

- 2.21 Ungdommens fylkesting vel ein valkomité på minimum tre personar etter innstilling frå Ungdommens fylkesutval. Desse kan veljast mellom avtroppande medlem av Ungdommens fylkesutval, representantar frå Ungdommens fylkesting som ikkje stiller til val, nokon som har særskild erfaring med arbeid i ein valkomité, ein person frå administrasjonen eller ein av dei

politisk valde utsendingane frå fylkeskommunen. Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal ha minst halvparten av medlemane. Valkomiteen skal innstille på medlem til Ungdommens fylkesutval og kontrollkomiteen. Valkomiteen kan ikkje innstille på sine egne medlem i nokre av posisjonane.

- 2.22 Ungdommens fylkesting vel redaksjonskomité på minimum tre personar etter innstilling frå Ungdommens fylkesutval. Medlemane vert valt blant deltakarane på Ungdommens fylkesting. Komiteen har i oppgåve å innstille på kva saker som skal realitetsbehandlast, samt setje opp rekkefølga til røystinga. Redaksjonskomiteen si innstilling til om saker skal realitetsbehandlas kan endrast om 1/3 røystar for endringa. Redaksjonskomiteen kan gjere mindre redaksjonelle endringar så lenge dette ikkje endrar innhaldet, dei skal også tilby forslagsstillarane hjelp med å finne eventuelle betre formuleringar.

Redaksjonskomiteen kan skrive egne forslag med same intensjon som forslag innsendt av delegatar, men i første rekkje bør redaksjonskomiteen ha ein god dialog med forslagsstillar.

- 2.23 Kontrollkomiteen skal ha ein kontrollerande funksjon ovanfor Ungdommens fylkesutval og Ungdommens fylkesting. Kontrollkomiteen skal sjå til at arbeidet skjer innanfor den ramma som er sett av vedtekte dokument på Ungdommens fylkesting. Komiteen skal bestå av tre medlem, fortrinnsvis eit avtroppande medlem av Ungdommens fylkesutval. Kontrollkomiteen har tale- og forslagsrett på Ungdommens fylkesutval, og Ungdommens fylkesting, sine møte.
- 2.24 Kontrollkomiteen er plikta til å ta opp saka på Ungdommens fylkesting dersom det oppstår tvil om korleis Ungdommens planprogram eller vedtekter skal forståast. Fram til Ungdommens fylkesting har behandla saka er det kontrollkomiteen si tolking som gjeld.
- 2.25 Ungdommens fylkesting kan setje ned andre komitear med andre mandat.

§ 3 Ungdommens fylkesutval

- 3.1 Ungdommens fylkesutval er Ungdommens fylkesting sitt arbeidande organ og skal følgje opp vedtak gjort i Ungdommens fylkesting. Ungdommens fylkesutval har innstillingsrett ved Ungdommens fylkesting. I tillegg skal Ungdommens fylkesutval vere eit bindeledd mellom ungdom og Hordaland fylkeskommune.
- 3.2 Ungdommens fylkesutval skal drive aktiv lobbyverksemd overfor politiske styresmakter.
- 3.3 Ungdommens fylkesutval skal arrangere Ungdommens fylkesting og fremje Ungdommens fylkesutval og Ungdommens fylkesting i media.

Kontakt med kommunale ungdomsråd

- 3.4 Ungdommens fylkesutval skal ha jamleg og god kontakt med lokale ungdomsråd/ungdommens kommunestyre. Ungdommens fylkesutval skal halde ungdomsråda oppdatert om aktuelle ungdomssaker i fylket og hjelpe ungdomsråd i vanskelige saker, ved oppstart og i eventuelle nedturar.

Samansetting

- 3.5 Ungdommens fylkesting vel sju medlem til Ungdommens fylkesutval, det blir i tillegg valt fem varamedlem. Medlemane av Ungdommens fylkesutval skal veljast frå delegatane på Ungdommens fylkesting. Ungdommens fylkesutval skal bestå av ungdom mellom 15 og 20 år som har tilknytning til fylket i den aktuelle valperioden. Ein person som fyller 21 år det året Ungdommens fylkesting vert halde kan dermed ikkje stille til val. Ein person som fyller 20 år kan ikkje

bli vald til eit toårig verv.

- 3.6 Kwart år blir tre styremedlem valt for eitt år og to medlem for to år, på denne måten vil det alltid vere sju medlem. Vara blir valde for eitt år og rangeringa blir gjort på Ungdommens fylkesting. På Ungdommens fylkesting blir det kvart år vald leiar og nestleiar for Ungdommens fylkesutval, desse verva går over eitt år sjølv om vedkommande er vald for to år. I ekstraordinære høve kan Ungdommens fylkesutval konstituere ny leiar og nestleiar frå faste medlemmer av Ungdommens fylkesutval.
- 3.7 Alle medlem i Ungdommens fylkesutval blir valde ved personval på Ungdommens fylkesting. Det vil sei at ein ikkje kan veljast i blokk.
- 3.8 Det skal vere ei balansert samansetjing frå by og distrikt. Valkomiteen skal også ta omsyn til geografisk spreing, alder, eigenskapar og kontinuitet når dei legg fram innstillinga si. Kjønnsbalansen skal vere i høve til likestillingslova som seier at i utval med seks til åtte medlemmer skal kvar kjønn vere representert med minst tre, og når det gjeld dei fem varamedlemene skal kvart kjønn vere representert med to. Ungdommens fylkesutval skal vere partipolitisk nøytralt.
- 3.9 Ungdommens fylkesutval fordelar mellom sine medlemmer ansvar for intern koordinering av si saksbehandling opp mot fylkeskommunen sine ulike avdelingar og politiske utval.
- 3.10 Ungdommens fylkesutval kan sette ned komitear ved behov.
- 3.11 Ved fråfall frå eit fast medlem av Ungdommens fylkesutval blir fyrst vara nummer 1 spurt om å stille, om ikkje vedkommande kan stille blir nummer 2 spurt osv.

Møte

- 3.12 Ungdommens fylkesutval fastset sjølv møteplan.
- 3.13 Leiar er ansvarlig for at det blir kalla inn til møter, at det blir laga saksliste og at møtebok blir skriven.
- 3.14 Vedtak blir gjort med simpelt fleirtal i Ungdommens fylkesutval. Ved stemmelikskap gjer møtestyraren si røyst utslaget. Det må vere minst fire medlem til stades for at Ungdommens fylkesutval vert vedtaksfør.
- 3.15 Møte i Ungdommens fylkesutval er opne for alle som er interessert.

§ 4 Rusmiddel

- 4.1 Alle møte og tilstellingar i Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval skal vere rusfrie under heile arrangementet/opphaldet.

§ 5 Endring av vedtekter

- 5.1 Fylkestinget i Hordaland har mynde til å endre vedtektene for Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval. Vedtektene kan likevel berre endrast etter forslag frå Ungdommens Fylkesting. Forslag til vedtektsendring vert vedteke ved 2/3 fleirtal.

Notatar:

Notatar:

Hordaland fylkeskommune har ansvar for å utvikle hordalandssamfunnet. Vi gir vidaregåande opplæring, tannhelsetenester og kollektivtransport til innbyggjarane i fylket. Vi har ansvar for vegsamband og legg til rette for verdiskaping, næringsutvikling, fritidsopplevingar og kultur.

Som del av eit nasjonalt og globalt samfunn har vi ansvar for å ta vare på fortida, notida og framtida i Hordaland. Fylkeetinget er øvste politiske organ i fylkeskommunen.

Agnes Mowinckels gate 5
Postboks 7900
5020 Bergen

Telefon: 55 23 90 00
E-post: hfk@hfk.no
www.hordaland.no

Februar 2016. Ungdommens fylkeeting.

PS 80/16 Ymse